WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c. PIRMADIENIS — MONDAY, SPALIS — OCTOBER 27, 1975 Nr. 251

SIMAS KUDIRKA KOPENHAGOS TRIBUNOLE

Simas Kudirka buvo Kopenhagoje, Danijoje, liudijo Sacharovo vardu Tribunolui (Danijos Parlamento rūmuose) apie žmogaus teisių pažeidimą Sovietų Sąjungoje. Prieš atsakydamas į teisėjų klausimus, jis padarė tokį pareiškimą:

Manoji lietuvių tauta, gaivinama prisiminimų apie buvusią Lietuvos valstybę, kuri gyvavo nuo XIII a. pradžios iki XVIII a. pabaigos, ir vykdydama tautų laisvo apsisprendimo teisę, 1918 vasario 16 deklaravo nepriklausomos ir nuo visų ryšių su kitomis valstybėmis atpalaiduotos Lietuvos suverenines valstybės atstatymą. 1920 liepos 12 Lietuvos Respublika su Sovietų Rusija Maskvoje pasirašė taikos sutartį, kurios I str. nustato, kad Sovietų Rusija "laisvu noru ir visiems laikams atsisako nuo suvereninių Rusijos teisių į lietuvių tautą ir teritoriją".

1926 rugsėjo 28 Lietuvos Respublika su Sovietų Sąjunga Maskvoje pasirašė nepuolimo sutartį, kurios 2 straipsniu abi pasirašančios pusės įsipareigoja visomis aplinkybėmis gerbti viena antros suverenumą bei teritorinį integralumą ir neliečiamybę. 1934 balandžio 4 Lietuvos Respublika ir Sovietų Sąjunga Maskvoje pasirašė protokolą, kurio 1 str. nustato, kad 1926 rugsėjo 28 nepuolimo sutartis laikoma pratęsta iki 1945 gruodžio 31.

Bet Sovietų Sąjunga, laužydama aukščiau minėtų sutarčių raidę ir dvasią, 1939 rugpiūčio 23, pasirašydama su nacių Vokietija nepuolimo sutartį, prie jos prijungė ir papildomą slaptą protokolą, kurio I pastraipa nustato, kad "tuo atveju, jeigu srityse, priklausančiose Pabaltijo valstybėms (Suomija, Estija, Latvija, Lietuva), įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir SSSR interesų sferų siena".

1939 rugsėjo 28 Sovietų Sąjunga su Vokietija sutarė tą papildomojo slapto protokolo I pastraipą pakeisti nauju slaptu protokolu, kuris nustato, kad Lietuvos valstybės teritorija, išskyrus mažą juostą, pažymėtą specialiame žemėlapyje, atiteks Vokietijai.

1941 sausio 10 Maskvoje Vokietija su Sovietų Sąjunga pasitoriją, minimą šio protokolo pirtokolą, kuris nustato, kad "Vokietijos Reicho vyriausybė atsisako savo pretenzijos į Lietuvos teritoriją, minimą 1939 rugsėjo 28 papildomame slaptame protokole" ir kad "SSSR vyriausybė yra pasirengusi kompensuoti Vokietijos Reichą už teritriją, minimą šio protokolo pirmame punkte, mokėdama Vokietijai 7,500,000 aukso dolerių, arba 31,500,000 reichsmarkių".

Pagal anksčiau minėtus Sovietų Sąjungos slaptus susitarimus su nacių Vokietija, Sov. Sąjunga 1939 spalio mėn. primetė Lietuvai savo karines įgulas, o 1940 birželio 14 įteikė Lietuvai ultimatumą ir birželio 15 Sov. Sąjungos karinės jėgos okupavo Lietuvą.

Lietuvių tauta organizavo pogrindžio rezistenciją ir laukė tinkamo momento atsikratyti okupacijos jungo. Kai 1941 birželio 22 prasidėjo Vokietijos - Sovietų Sąjungos karas, Lietuvoje įvyko tautos sukilimas. Sukilėliai sudarė Laikinąjį Lietuvos vyriausybę. Bet kadangi Lietuvos nepriklausomybė kliudė Hitlerio planams, po šešių savaičių Laikinoji Lietuvos vyriausybė buvo nušalinta, Lietuva buvo paversta "Generalbezirk Litauen" su Hitlerio komisaru.

1944 Lietuvą okupavo Sovietų karinės jėgos ir atstatė 1940 — 1941 metais veikusį sovietinį režimą. Tam sovietiniam režimui labai priešinosi ginklu Lietuvos partizanai. Laisvės karo krito per 60.000 Lietuvos laisvės kovotojų. Nors ginkluotas lietuvių tautos pasipriešinimas okupantui buvo palaužtas, bet lietuvių tautos rezistencija prieš okupaciją nesiliovė, nepasibaigė ir tebesitęsia iki šiol.

(Bus daugiau)

Suims visus mokytojus

Belleville, Ill. — Teismas davė leidimą suimti visus, daugiau negu 100 to miesto mokytojus, kai tie atsisakė klausyti teismo ir tebestreikuoja. Policija pirmiausia pradėjo suiiminėti mokytojų unijos vadus, suims ir kitus.

Vokiečių automobiliai eksportui

Lansing, Mich. — Michigano valstijos medžiotojų sąjunga CBS kompanijai iškėlė bylą ir reikalauja 300 milijonų ieškinio už medžiotojų išjuokimą. Rugsėjo 5 ir 28 rodė per televiziją du filmus apie medžiokles, ir dėl jų įsižeidė medžiotojai.

Washingtonas. — Kissingeris šeštadienio vakare grįžo iš Tolimųjų Rytų ir pirmiausia nuvyko pas prezidentą Fordą, painformavo jį apie savo patyrimą Kinijoj ir Japonijoj. Jis ypač pasidžiaugė savo dviejų dienų sustojimu Tokijo, kur iš japonų vadų sulaukė pilno pritarimo ir šilto priėmimo.

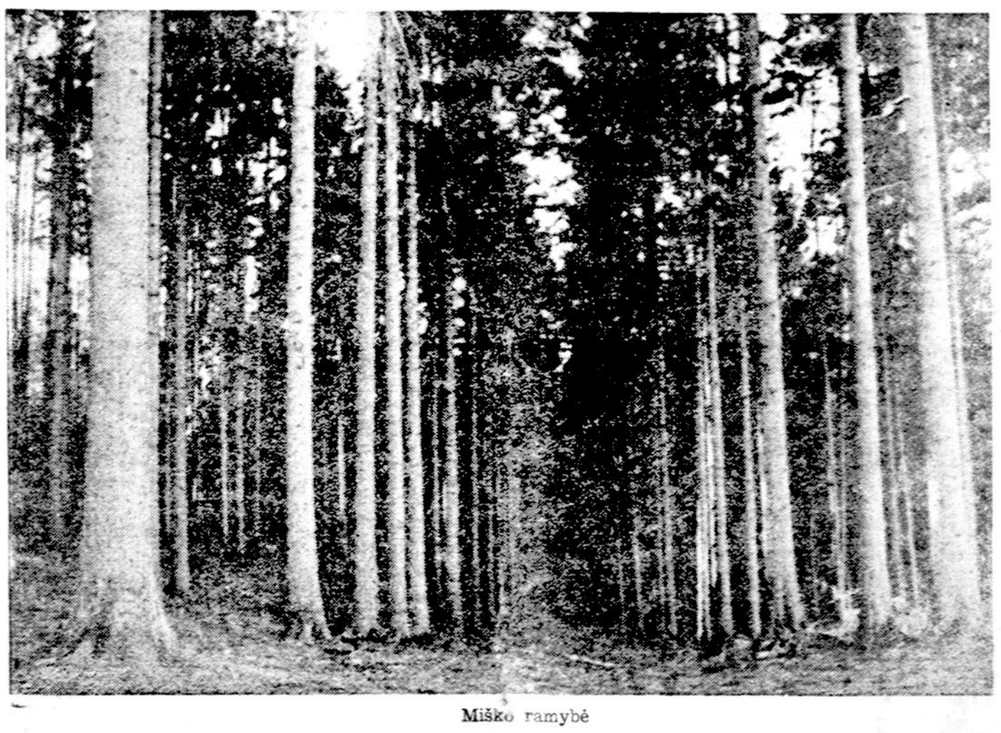

Miško ramybė

Saugojamos Turkijos ambasados

Paryžius. — Su Turkijos ambasadorium Paryžiuje Ismail Erez buvo nušautas ir jo šoferis. Antro turkų ambasadoriaus nušovimas laike 48 valandų yra ženklas, kad Turkija politiškai bus ir toliau atakuojama. Kipre esantieji turkų daliniai užaliarmuoti, o graikai kipriečiai bijo, kad prieš juos bus imamasi represijų. Ankaroje įsitikinimas, jog žudynės yra graikų arba armėnų darbas.

Istanbule buvo surengtos prieš graikus ir armėnus demonstracijos.

Paryžiuje manoma, kad galėjo būti ne vien graikai arba armėnai, bet ir kariojo sparno turkai.

Turkijos ambasadų apsauga sustiprinta visuose kraštuose, laukiant, kad panašių atsitikimų gali būti ir daugiau.

Turėsime 2 dolerių banknotus

Washingtonas. — Iždo departamentas po kelių savaičių apsispręs, ar reikia išleisti naują banknotą — 2 dolerių pinigą. Devyni metai, kai rinkoj šio pinigo nėra. Motyvai už atgaivinimą yra svarbiausia ekonominiai. Dabar nuo 55 iki 60 procentų visų spausdinamų pinigų yra 1 dolerio banknotas, arba 1.9 bilijonai vienetų per metus. Jeigu būtų apyvartoje ir 2 dolerių pinigas, susitaupytų apie 450 mil. gabalų popieriaus. Antra — 1 dolerio pinigas daugiausia naudojamas, pereina iš vienų rankų į kitas, ir vidutinis jo amžius tik apie 18 mėnesių, palyginus, kai 20 dolerių banknotas tarnauja 5 metus.

Moterų streikas

Reikiavikas. — Islandijos moterys vieną dieną streikavo, nėjo į darbus ir namie nieko nedirbo. "Šiandien yra moters diena, ir mes norime atkreipti visų dėmesį į nelygią moters padėtį", sakė moterų organizacijos atstovė, skundėsi, kad jos diskriminuojamos.

Apie Lietuvą prancūzų kalba

Išėjo "Cahiers du Samizdat" (Samizdato sąsiuviniai) 1975 rugsėjo numeris. Tas biuletenis reguliariai supažindina prancūzų skaitytojus apie Sovietų Sąjungos samizdatinę spaudą ir disidentinį judėjimą. Rugsėjo numeryje yra jauno, į psichiatrinę ligoninę uždaryto, disidento Vladimiro Bukovskio motinos Mrs. Helvi Sipila, Tarptautinių Moters Metų generalinei sekretorei laiškas; "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 15 ištraukos; Lietuvos "Nacionalinio Liaudies Fronto" deklaracijos ištraukos; komunistų - demokratų byla, kur Viktoras Novikov iš Kazakstano kaltinamas ikūres komunistų - demokratų partiją (nubaustas dviem metais stovyklos); naujai pasirodžiusios Vakaruose A. Sacharovo brošiūros "Mano kraštas ir pasaulis" recenzija ir paties Sacharovo dėl jos pasisakymas, kurį jis baigia šiais žodžiais: "Laikau reikalinga pabrėžti, kad esu įsitikinęs evoliucionistas, reformatorius ir prievartinių revoliucinių sukrėtimų priešas, nes jie visuomet su savim neša ekonominės ir teisinės sistemos sugriovimą, žmonių masių kančias, nelegalumą ir žiaurumus". Naują brošiūrą (rusų kalba) galima gauti "Kronika Press" ,505 8th Ave., New York, NY 10018. Kaina 4 dol. (E.)

Hanojus. — Šiaurės Vietnamas pažadėjo priimti laivą su 1500 pietų vietnamiečiais, grįžtančiais iš Guam salos į Vietnamą. Ateity Vietnamas nepriims jokių pabėgėlių, jeigu dėl jų nebus iš anksto susitarta, skelbė Hanojaus radijas.

Washingtonas. — Kissingeris minėjo, kad prezidentas Fordas į Kiniją sris, greičiausiai lapkričio 28.

Sovietai sudarinėja grūdų atsargas

Washingtonas. — Žemės ūkio departamentas vėl patikslino savo apskaičiavimus apie sovietų derlių, ir sako, kad grūdų jie turės ne 170 milijonų metrinių tonų, kaip dar neseniai Amerikos specialistai tvirtino, bet tik apie 160 mil. tonų.

Sovietai šiomis dienomis Amerikoj vėl užpirko 1.2 mil. tonų kukurūzų. Užpirko po to, kai Fordas nuėmė draudimą pirmiau užpirktus grūdus išvežti.

Perka grūdus sovietai ne vien, kad pas juos menkas derlius. Amerikiečių ir kitų kraštų spaudoj pasirodė ir tokių žinių, kad sudaromos vienų metų atsargos, grūdai gabenami į Aziją, kraunami nepertoliausia nuo Kinijos pasienio. Suprantama kodėl: karo atveju, jei kinai trukdytų vienintelį Sibiro geležinkelį maistą privežti, grūdai būtų vietoje.

Apie tai, kad Maskva perka grūdus, savo piliečiams neskelbia. Rusai tai sužino iš užsienio radijo.

FRANCO GALI MIRTI KIEKVIENU METU

Madridas. — Generalissimo Francisco Franco marinamas. Jo mirties laukiama kiekvieną minutę. Šeštadienį jam buvo suteiktas Ligonio sakramentas. Kai tik jis mirs, vyriasybė sudarys trijų asmenų regentų tarybą, kuri valdytų labai trumpą laiką, iki princas Carlos bus paskelbtas karalium, praneša UPI.

Madridas. — Ispanijos vyriausybės atstovai laikraštininkams paaiškino apie susidariusią padėtį Sacharoje. Paklausti, kodėl jie nesiekia referendumo, bet traukiasi, koloniją užleidžia Marokui. Buvo atsakyta: Ispanija kreipėsi į Jungtines Tautas su užklausimu, kas reikia daryti, kai vienašališkai Marokas rengiasi užimti šią koloniją, nekreipamas dėmesio nei į Saugumo Tarybos rezoliuciją, nei Hagos teismo sprendimą. Atsakymo iš Jungtinių Tautų nebuvo, jos pačios desorientuotos ir neturėjo jėgos Maroko sulaikyti, tylėjo. Ispanijai nieko nebeliko, kaip palikti ramybėj ir Sacharos negintą.

Ispanija iš Maroko paprašė tik atlyginti 625 mil. dolerių už ten paliekamus įrengimus ir investaciją.

Dabar paaiškėjo, kad "invazijai" Marokas ruošėsi labai slaptai du mėnesius, parengė masėms maitinti maisto atsargų, vandeniui vežti plastikinių maišų, sumobilizavo sunkvežimius, aprūpino juos skystu kuru ir kt.

Paprastais ginklais Sovietų nesulaikytų

Washingtonas. — Gynybos sekretorius James Schlesingeris, grįžęs iš Europos pareiškė, jog paprastais ginklais NATO šalys sovietų invazijos sulaikyti negalėtų, reikėtų atominių ginklų. Per paskutiniuosius 10 metų Amerikos karinės pajėgos buvo sumažintos 20 procentų, o sovietų ir jų sąjungininkų per tą patį laiką padidėjo 20 proc.

SADATAS APKALTINO SOVIETUS

Kairas. — Sadatas ruošdamasis išvykti į Washingtoną, apkaltino sovietus, norėjusius jį 1971 nuversti. Tiesioginiai Maskvos vardo jis neminėjo, bet minėjo, kad tie, kurie buvo pasiruošę perversmui, kasdien lankėsi "vienoj svetimoj ambasadoj" ir iš ten gaudavo instrukcijas. Tas kraštas buvo suinteresuotas, kad Vid. Rytuose nebūtų nei karo, nei taikos. Sąmokslininkai dabar kalėjime. Svarbiausias jų Aly Sabry, buvęs viceprezidentas.

Sadatas, kalbėdamas per radiją, pasakė, kad teismo metu sovietų vardas nebuvo minimas svarbiausia valstybės saugumo sumetimais. Tuo metu Egiptas visus ginklus gaudavo tik iš Maskvos. "Pavojingiausias mano gyvenime sprendimas, kurį teko padaryti, buvo sovietų instruktorių ir patarėjų išvarymas 1972". Pasigyrė savo kareiviais 1973 kare: "Iki to laiko pasaulis buvo įsitikinęs, Izraelio tvirtinimu, kad egiptiečiai niekad nesugebės vesti modernaus karo ir naudotis naujausiais ginklais."

Kairas. — Egipto Sadatas šeštadienį išvyko iš Kairo, vieną dieną praleido Paryžiuje, o vakar jau buvo Washingtone. Išvykdamas pasakė, kad vyksta ne kaip elgeta ko prašyti, bet gauti užtikrinimų, jog Amerikos taikos pastangos bus tęsiamos, kol Vid. Rytuose bus rastas visiems priimtinas sprendimas. Washingtone konferuos su Fordu, paskui lankys kraštą. Ketvirtadienį bus Chicagoje, bus mero Daley svečiu. Jau žinoma, kad miesto tarybos žydų tautybės nariai mero surengtam priėmime nedalyvaus, boikotuos.

Maroko karalius Hussan II, kai jo pavaldiniai susitikę jam bučiuoja ranką

Kai Prancūzijos prezidentas Giscard lankėsi Maskvoje ir buvo užimtas su politikais, jo žmoną Anne-Aymone (dešinėje) užėmė Lidija Gromyko (k.) ir Viktorija Brežnevienė. Trečioji moteris vertėja

Demonstracijos prieš vaikų vežiojimą

Washingtonas. — Mažiausiai 6,000 unijų narių, daugiausiai iš Louisville, suvažiavo į Washingtoną ir demonstravo prieš priverstiną vaikų vežiojimą į tolimąsias mokyklas, reikalavo ta prasme Konstitucijos pakeitimo. Demonstracijos daugiausia buvo nukreiptos prieš Aukščiausiąjį teismą ir ypač teisėją Douglas.

Veneros planetoj per šilta gyventi

Maskva. — Erdvėlaivio Venera 10 kapsulė taip pat nusileido ant Veneros planetos, bet spėjo atsiųsti tik dvi nuotraukas, iki nuo karščio ir didelio slėgimo nustojo veikusi. Iš nuotraukų matyti, kad ir šitoj nusileidimo vietoj paviršius yra akmenuotas, temperatūra siekia 870 Fahreinheito laipsnių, atmosferos spaudimas taip pat 90 kartų didesnis nei Žemėj. Nusileido 1,300 mylių toliau nuo pirmosios kapsulės Venera 9.

Somalijoj sausra

Nairobi, Kenija. — Somalijoj visi metai tęsiasi didelė sausra, ir 120,000 badaujančių gyventojų lėktuvais buvo perkelti į derlingesnes vietas. Perkeltieji daugiausia yra nomadai, veratėsi gyvulių auginimu. Dabar jie turės būti pastovūs ūkininkai arba žvejai. Į gyventojų perkėlimo operacijas įkinkyti ir Somalijoj esantieji sovietų kariniai patarėjai, ir jie instruktuoja vietinius apie žuvininkystę.

Rangoon, Burma. — Twante kanale nuskendo laivas - keltas, ir žuvo mažiausiai 170 žmonių.

KALENDORIUS

Spalio 27: šv. Florencijus, šv. Kristeta. Vytautas, Ilutė.

Spalio 28: šv. Simanas, šv. Tadas, šv. Anastazija; Gaurimas, Agilė.

Saulė teka 6:15, leidžias 4:53.

ORAS

Daugiausia saulėta, šilčiau, apie 60 laipsnių.

Laiškas redakcijai

TURIME ORGANIZACIJĄ — NEREIKIA KARTOJIMO

Su išgąsčiu skaičiau (b. kv.) vedamąjį "Drauge" š. m. rugsėjo 29 d. "Žuvusi ar nežuvusi lietuvybė." Nors galiu rašyti ir lietuviškai, atsakysiu angliškai, atsižvelgdama į to vedamojo mintį ir Jūsų pareikštą susirūpinimą išlaikymu lietuvybės angliškai kalbančios lietuvių bendruomenės tarpe.

Buvau pritrenkta ir nuliūdinta, matydama, kaip redaktorius tokio didelio pagarbos verto laikraščio, kokiu yra "Draugas", pasirodo, tiek mažai težinąs. Tikrai sunku yra man patikėti, kad Jūs, "Draugo" atstovas, nežinote apie Amerikos lietuvių organizaciją, jau 63 metus gyvuopančią, įkurtą ir šiandien tebeegzistuojančią tiems patiems tikslams, kurių Jūsų siūloma nauja organizacija turėtų siekti, būtent pagarba lietuviškai kultūrai ir jos skleidimas angliškai kalbančių lietuvių tarpe. Jūsų nežinojimas ypač stebinantis yra jau ir todėl, kad ta organizacija turi savo savaitinį skyrių Jūsų laikraštyje, kad tik prieš dvejus metus jos centro valdyba lankėsi "Draugo" redakcijoje, kad Jūsų laikrašty dažnai yra dedamos žinios ir paveikslai apie mūsų veiklą, ir kad kitas redaktorius (Pr. Gr.) paskelbė puikų vedamąjį "Drauge" taip pat prieš dvejus metus ("60 metų Lietuvos vyčių veiklai", 1973 m. rugp. 4 d.), išgirdamas organizacijos gerąsias ypatybes ir jos naudą Amerikos lietuviams.

Teisybė, kad mums reikia organizacijos, kurioje Amerikos lietuviai pasijustų esą lietuviais, bet tokia organizacija jau egzistuoja ir klesti. Tai Lietuvos Vyčiai. Mes jokiu būdu negalime suprasti, kodėl Jūs negalėjote nors *paminėti* vyčius, kodėl ignoravote juos ir siūlėte kurti *naują* organizaciją su beveik tokiais pat tikslais.

Gal būt, Jūs neįsivaizduojate, kad Lietuvos vyčių organizacija tikrai egzistuoja, ar gal nežinote dabartinės jos padėties. Prašau leisti man painformuoti Jus apie ją su viltimi, kad rasite atitinkančią Jūsų pageidavimus ir, gal būt, galinčią išspręsti Jūsų pareikštą rūpestį.

Lietuvos vyčių organizaciją įkūrė 1912-tais metais grupė jaunų ateivių, atvykusių į JAV ir padėjusių daryti jas "Great", bet vis dar tebemylėjusių savo tėvynę Lietuvą. Jie įkūrė Lietuvos vyčių organizaciją tam, kad galėtų Lietuvos ir jos kultūros meilę išlaikyti gyvą sau, savo vaikams ir vaikų vaikams. Šiandien apie 80 proc. organizacijos narių, kurių skaičius siekia per 2000, yra senųjų ateivių palikuonys, bent pusė jų nebekalba lietuviškai, kai kurie šiek tiek dar moka, kiti laisvai kalba abiem kalbom. Mes skiriamės nuo Jūsų siūlomos organizacijos tuo, kad neapsiribojame čia gimusiais arba pradžios mokyklą lankiusiais. Mūsų organizacijos narys turi būti tik lietuvių kilmės (bent dalinai), katalikas ir didžiuotis savo kilme, nežiūrint į tai, kur jis gimė ar mokslus ėjo. Paskutinieji ateiviai iš Lietuvos yra mielai priimami, ir jų skaičius mūsų organizacijoje auga. Abi kalbos, lietuvių ir anglų, laisvai yra vartojamos susirinkimuose ir kitokioje veikloje. Kiekvienas kalba taip, kaip jam patogiau. Lietuvoje gimusieji padeda Lietuvoje gimusiems į anglų kalbą geriau įprasti. Kartu mes dirbame vieno tikslo siekdami: išlaikyti lietuvybę gyvą ir stiprią. JA Valstybėse ir siekti Lietuvos išlaisvinimo iš komunistinės priespaudos. "Nesugriaunama siena", apie kurią Jūs kalbate, vyčių tarpe neegzistuoja (o gal mes ją jau sugriovėme).

Beje, ar Jūs žinote, kad vyčiai buvo pirmieji, kai ieškoma buvo pastogė ir darbas lietuviams ateiviams po antrojo pasaulinio karo, kai jie pradėjo atvykti čia penktojo dešimtmečio pabaigoje?

Gal būt, Jums nepriimtina yra vyčių organizacija todėl, kad ji yra katalikiška, neapimanti visų lietuvių. Bet šiaip ar taip, ar nėra 90 proc. (bent) lietuvių katalikai? Ir ar nebuvo katalikų Bažnyčia lietuvybės tvirtovė per ištisus šimtmečius? Lietuvių veikla JA Valstybėse prasidėjo parapijų kūrimu ir bažnyčių statymu ir tebesikoncentruoja ji apie kitas religinių ordinų įkurtas institucijas, kaip, pavyzdžiui, "Draugas", "Darbininkas", Kultūros Židinys, Marijos mokykla, Lietuvių Jaunimo centras, Marianapolis, Nekalto Prasidėjimo vienuolynas ir t.t. Remti lietuviškas parapijas yra tas pats, kas remti lietuvybę. Lietuvos vyčiai, kaip katalikiška Amerikos lietuvių organizacija, gali būti užtikrinta prieglauda daugumai nuo lietuvybės nutolusių Amerikos lietuvių, kuriais Jūs susirūpinę esate. Nebuvo ignoruojami pas mus ir nekatalikai. Jų idėjos, pagalba ir dalyvavimas visuomet buvo mielai laukiami mūsų veikloje ir susirinkimuose.

Neabejotina, kad teisinga yra Jūsų mintis, jog angliškai kalbančių organizacija gali padėti Lietuvai šiame JAV tirpdymo katile. Beveik 30 metų per savo visiems žinomą Lietuvos reikalų komitetą, kurį įkūrė ir iki mirties puikiai vadovavo a.a. kun. Jonas Jutkevičius, po jo Anthony Miner, Jokūbas Stukas, Dionizas Mažeika ir dabar kun. Kazimieras Pugevičius, vyčiai dirbo didelį laiškų rašymo ir garsinimo darbą, stengdamiesi išlaikyti Lietuvos vardą gyvą, nesuteptą ir gerbiamą Jungtinėse Valstybėse. Dešimt tūkstančių laiškų jie pasiuntė laikraščiams, kongreso atstovams, senatoriams, prezidentams ir kitiems, išgirdami Lietuvos ir lietuvių gerąsias ypatybes, prašydami padėti kovoje už laisvę ir atitaisydami neteisingas informacijas apie Lietuvą. Mes dalyvavome akcijose išlaisvinti Simą Kudirką, išlaikyti "Voice of America", užkirsti kelią JAV pripažinimui Lietuvos okupacijos ir kituose svarbiuose žygiuose. Mūsų įgudimas anglų kalboje daug mums padėjo, o tie mūsų organizacijos nariai, kurie silpniau angliškai temoka, padėjo patarimais, moraline parama ir kitkuo. Beje, tokį pat komitetą su mūsų leidimu įsisteigė Bendruomenė.

Mūsų Lietuviškos Kultūros komitetas siuntinėja kuopoms ir paskiriems vyčiams biuletenius anglų kalba, informuodamas apie lietuvišką kultūrą ir skatindamas kultūrinę veiklą. Mes atstovavome Lietuvą daugybėje Tarptautinių festivalių, bibliotekoms dovanojome angliškų knygų apie Lietuvą, pagaminome ir platinome plokšteles lietuvių kalbai mokytis ir išleidome knygutes apie šv. Kazimierą, Šiluvos Dievo Motiną ir tikėjimo persekiojimą Lietuvoje. Chicaga turi vyčių chorą, vadovaujamą Fausto Strolios (vyčių organizacijos narys), o Kearny turi jaunųjų vyčių tautinių šokių grupę, vadovaujamą Elenos Nakrošienės, antrosios generacijos Amerikos lietuvės.

Jūs siūlėte naujajai organizacijai turėti savo laikraštį, kuris galėtų pasiekti tuos, kurie nemoka skaityti lietuviškai. Lietuvos vyčiai kaip tik turi tokį laikraštį — "Vytį (The Knight)", kiekvieną mėnesį išleidžiamą ir išsiuntinėjamą vyčiams ir tiems, kurie jį užsisako. "Vytis" ką tik atšventė 60 metų sukaktį. Nuo 1927-jų metų pasirodo jame straipsniai anglų kalba ir jų yra vis daugiau ir daugiau. Šiandien, kaip ir per maždaug 15 praėjusių metų, "Vytis" yra apie 80 proc. angliškas kalba, bet tebėra visiškai lietuviškas dvasia. "Vyčio" straipsniai stengiasi sukelti skaitytojo pasididžiavimą savo kilme. Mes paminėjome Čiurlionio 100 metų sukaktį, ir Vilniaus 650 metų sukaktį, ir rašėme apie Lietuvos gintarą, apie tautinius šokius, apie lietuvišką dainą, apie rūtą, apie žymiąsias šventoves ir kitas įdomias vietas Lietuvoje ir davėme lietuvių kalbos pamokas. Mes rašome ir apie pasižymėjusius lietuvius, patariame vyčiams, kaip švęsti didžiąsias šventes lietuvišku būdu ir supažindiname juos su politiniais, kultūriniais ir kitokiais įvykiais Amerikos lietuvių tarpe. Kas liečia kitus Jūsų reikalavimus tokiam laikraščiui, galiu pasakyti, kad "Vytį" redaguoja ir paruošia grupė palikuonių tų lietuvių, kurie atvyko į Ameriką prieš antrąjį pasaulinį karą.

Jūsų vedamasis kalba apie nebuvimą lietuviškos veiklos Naujosios Anglijos ir Atlanto pakrančių valstijose, betgi kaip tik neseniai keletas labai svarbių įvykių buvo tose vietose. Rugpiūčio mėnesį New Yorke buvo 62-rasis vyčių seimas, kuriame dalyvavo apie 200 delegatų ir keli šimtai svečių iš visų JAV. To seimo metu mes pakėlėme Simą Kudirką į mūsų organizacijos garbės narius, apdovanojome Robertą P. Hanrahan auksiniu "Lietuvos Draugo" medaliu, už jo darbą padedant išlaisvinti Simą Kudirką, paaukavome 1000 dolerių Lietuvių Eucharistinio kongreso komitetui, vieną jauną vytį apdovanojome 500 dolerių pašalpa mokslui eiti (iki 1000 dol. duodama kasmet), paminėjome "Vyčio" 60 metų sukaktį, priėmėme rezoliuciją, kviečiančią į sutarimą lietuvių organizacijas, ir apsvarstėme kitus svarbius organizacijos reikalus. Jaunieji vyčiai seime turėjo savo programą, į kurią įėjo tautiniai šokiai, lietuviški rankdarbiai ir kt. Tą patį rugpiūčio mėnesį Pennsylvanijos anglių kasyklų srities lietuviai turėjo masinę Lietuvių dieną. Vyčiai ten buvo taip pat, turėjo savo kioską, garsinantį vyčių organizaciją ir duodantį informacijų apie ją. To pasėkoje keli nauji žmonės įsirašė į vyčius, ir kontaktai buvo užmegzti naujoms kuopoms organizuoti. Naujosios Anglijos vyčiai turėjo labai pasisekusią lietuvišką kultūrinę gegužinę (kasmet ruošiamą) Maironio Parke Massachusetts valstijoje, kur buvo paroda su daugybe lietuviškų eksponatų, vaišės ir pasilinksminimas. Buvo sudaryta galimybė lietuvių kilmės amerikiečiams susitikti ir sužinoti apie savo tėvų kultūrinį palikimą. Vyčiai turi kuopas California, Illinois, Ohio, Michigan, New Jersey, Pennsylvania, Connecticut, Massachusetts, Rhode Island ir kitose valstijose. Amsterdam ir Syracuse miestuose New Yorko valstijoje vyčiai yra vienintelės lietuvių organizacijos. Naujos kuopos steigiamos kiekvieneriais metais, pačios paskutinės ką tik įsteigtos yra Syracuse, Scranton, ir Bridgeport miestuose. Washingtone šiuo metu organizuojama kuopa, South Dakota teiravosi, kaip organizuoti, ir numatome į "lietuvybės lopšį" atvesti daugiau kuopų vidurinėje Pennsylvanijoje.

Jūsoji organizacija leistų visus šeimos narius įsijungti į ją, jeigu visi sutiktų. Vyčių organizacijoje tai yra neišvengiama išdava. Mes skatiname šeimas stoti į vyčius ir net nario mokestį joms sumažiname. Tikrieji nariai turi būti ne jaunesni kaip 16 metų, bet jaunesni lietuviai gali stoti į jaunųjų kuopas, kur vyresniųjų vadovaujami mokosi Lietuvos istorijos, meno rankdarbių ir dalyvauja veikloje, atitinkančioje jų amžių. Į senjorų kuopas gali stoti vyresnieji žmonės. Lietuvos vyčių organizacija net yra netiesiogiai padėjusi susikurti naujoms šeimoms: ne vienas vytis savo gyvenimo draugę susipažino bedirbdamas organizacijoje, ir gerųjų pusių tokių atvejų nereikėtų ignoruoti. Šeimoms į vienų organizaciją suvesti mes neseniai pradėjome priimti narius su apribotomis teisėmis, kitataučius, sudariusius šeimas su lietuviais.

Atsakydama į A. Dagio siūlymą, kad naujoji organizacija turėtų kreiptis į "intelektualus, kunigus, kai kuriuos ambicingesnius biznierius", kad jie padėtų organizuoti, norėčiau pasakyti, kad mūsų jau egzistuojanti organizacija pilna yra žmonių visokių profesijų: daktarų, teisininkų, profesorių, sekretorių, kunigų, matematikų, inžinierių, darbininkų, prekybininkų, šeimininkių ir t.t. Kiekvienas ką nors naujo atsineša, kiekvienas prisideda kuo nors, kuo kitas negali, visi turi vienodą balsą organizacijos tikslų siekiant.

Laisvojo pasaulio lietuvių veikloje mes vyčiai nekartą buvome pirmose linijose. Mes padėjome finansuoti Šiluvos Dievo Motinos koplyčią Washingtone ir gausiai dalyvavome jos pašventinime. Mes padėjome statyti lietuvišką koplytėlę pasaulinėje parodoje New Yorke ir pastatėme lietuviškus kryžius daugelyje lietuviškų parapijų. Mes buvome vienintelė lietuvių organizacija, suruošusi ekskursiją į Romą 1970-tais metais, į Lietuvių Kankinių koplyčios Šv. Petro bazilikoje pašventinimą. 75 vyčiai dalyvavo iškilmėse, jie parūpino vargonininką popiežiaus Mišioms ir tik jie padėjo gėlių puokštes koplyčioje. 1972-rais metais vyčiai buvo pirmoji lietuvių organizacija, pradėjusi kultūrinį sąlytį su lietuviais Pietų Amerikoje. Vyčių suorganizuota 53 asmenų ekskursija, jų tarpe du solistai ir vienas humoristas, aplankė lietuvius Kolumbijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje ir Venecueloje, suruošė ten koncertus ir užmezgė draugystę su tenykščiais lietuviais. Kiti paskui pasekė mūsų pavyzdžiu ir tęsė sąlytį, mūsų pradėtą 1972-rais metais. Mes taip pat suruošėme keliones į Liurdą, Fatimą ir kitas įdomias vietas ir numatome kelionę į Šventąją Žemę 1976-tais metais.

Pagaliau priimkite šią informaciją tokioje dvasioje, kokioje ji pateikiama. Mums nereikia daugiau organizacijų. Mums reikia stiprinti tas, kurios egzistuoja. Lietuvos vyčiai nėra tobula organizacija, bet, matyt, yra kas nors gero joje, jei gyvuoja 62 metus, leidžia laikraštį jau 60 metų ir tebeverbuoja naujus narius. Ko mums reikia iš kitų lietuvių, ypač iš lietuviškos spaudos narių, yra pagalba prieiti prie tos didelės dalies Amerikos lietuvių, kurie dar nėra suradę kelio į savo tėvų kultūrinį palikimą ir nėra išmokę jį vertinti. Kartu siekdami to tikslo padėsime visiems, eidami vienas prieš kitą tikrai sunaikinsime tai, kas jau padaryta.

Dėkoju už Jūsų malonų dėmesį ir kantrybę. Tegyvuoja "Draugas"! Tegyvuoja Lietuvos vyčiai!

Nuoširdžiai

Loreta Stukienė

"Vyčio" redaktorė

(Iš anglų kalbos vertė A. Pakalniškis)

Tautybių bankete, kur dalyvavo 26 tautybės, Clevelando miesto meras Perk įteikė atžymėjimą Baltijos tautybėm, kuriom vadovauja J. Stempužis. Visoms tautybėms vadovauja pats meras Perk. Nuotraukoje estas Traks. J. Stempužis, inž. R. Kudukis su žmona Gražina ir latvis Ierins.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ŽUVŲ RIEBALAIS GYDOMASI

Matyt, sveikas ir teigiamas žuvų riebalų poveikis žmogaus organizmui žinomas jau nuo seno. Pirmiausia žuvų riebalai (taukai) pradėti vartoti Anglijoje, Olandijoje. Vokietijoje kaip liaudies medicinos vaistas nuo rachito. Gydytojai ilgai netikėjo jų veiksmingumu. 1827 m. pagarsėjęs prancūzų gydyt. Z. Bretno ilgai gydė berniuką, sergantį sunkia rachito formos liga. Nė vienas vaistas nepadėjo. Praradęs viltį, berniuko tėvas prisipažino gydytojui, kad savo vyresnįjį sūnų, kažkieno patartas, jis išgydė menkių taukais. Gydytojas pabandė, ir gydymo rezultatai buvo tokie, kad šis gydytojas pradėjo išrašinėti žuvų taukus ir kitiems rachitu sergantiems vaikams. Netrukus šį vaistą pripažino daugelis gydytojų.

Dabar dažniausiai vartojami banginių ir žuvų taukai. Žuvų taukai lydomi iš menkių žuvų kepenų: menkių, vienadėmių menkių (pikšų) ir saidų. Jų kepenyse būna 55—60 riebalų, t.y. 10—15 kartų daugiau, negu kituose riebaliniuose sluoksniuose. Gi banginių taukai lydomi iš banginių lašinių.

Mokslininkų ištirta, kad jūrų gyvūnų ir žuvų riebaluose yra daug neprisotintų riebalinių rūgščių. Viena tokių —klupanodi rūgštis, nuo kurios ir tas specifinis žuvies kvapas. Be to, menkių taukuose yra nemaža riebaluose tirpstančių vitaminų A ir D, nuo kurių ir priklauso ypatingos gydomosios savybės. Banginių taukuose šių vitaminų žymiai mažiau. Todėl į banginių taukus pridedama vitaminų koncentratų. Be vitaminų, žuvų taukuose yra įvairių mineralinių junginių, iš kurių ypač svarbios jodo druskos. Bet žuvų taukus reikia gerti taip, kaip nurodo gydytojas , nes nuo vitamino A pertekliaus gali susirgti kita liga.

jm.

DOVANOS IŠ "DRAUGO"

Dovanų rinkinys "Draugo" administracijoje kas savaitę didėja. Dabar galima gauti dovanų giminėms ir pažįstamiems visokioms progoms.

J. Budrys atvežė gražiai papuoštų lietuviškų lėlių. J. Vizgirda ir L. Montrimas atsiuntė rankdarbių, Z. Dapkienė paliko rinkinį keramikos darbų.

Atvykite į "Draugą", 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629.

× Medžio ir keramikos rankdarbių galima gauti "Draugo" administracijoje. Yra gražių dovanų įvairioms progoms. Prie progos apsilankykit ir matysite, kad kainos yra prieinamos. Galit gauti mažų lietuviškų vėliavėlių ir kortelių visoms progoms. Aplankykite "Draugą", 4545 W. 63rd St. Chicago, Ill., 60629.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $25.00 — Chicago and Cook County, Illinois Elsewhere in U.S.A. $23.00. Canada $25.00. Foreign Countries — $26.00.

Chicago, Cook, Ill.	$25.00	$15.00	$10.00	$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsieny je	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis	16.00	8.50	—	—

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas neišsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

● Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 6 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spceialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak, šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4605
jei neatsiliepia 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue.
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Offiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9601
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai.
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
G Y D Y T O J A S
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Rezidencijos telef. GR 6-0617
Valandos: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1 iki 3 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223.
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
C H I R U R G A S
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad. ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel., Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad., pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3166; namų 636-4350
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5, šeštad. pagal susitarimą

Kai tauta aukojasi,

NEGAILĖKIME AUKŲ LAISVINIMO DARBAMS

Nežiūrint faktų, kaip vyksta mūsų laisvės kova tarptautinėje arenoje, kur ir dabar yra perkamos, parduodamos ar ant ko nors išmainomos tautos bei valstybės, paliekant nuošalyje pavergtiesiems nenaudingus Helsinkio konferencijos nutarimus, mes giliai tikime, kad mūsų tauta atgaus laisvę ir nepriklausomybę, jeigu tik pati visomis išgalėmis to sieks ir liks gyva. Taigi ir neatlaidi kova už nepriklausomybę turi būti visur ir visada vedama, žinoma, prisitaikant prie kintančių aplinkybių: okupuotoje Lietuvoje už tautos gyvybės išlaikymą, užsienyje — už Lietuvos laisvės idėjos kėlimą tarptautiniame forume, už draugų ieškojimą.

Mes esame giliai įsitikinę, kad šiai kovai turi ir toliau vadovauti Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo komitetas — Vlikas. Tiesa, mes kartais nevengiame kalbėti apie Vliko reformas, kurios ir dabar, mūsų giliu įsitikinimu, yra pribrendusios, būtinos. Tos reformos turi būti tokios, kurios ne silpnintų, bet stiprintų mūsų politinę atstovybę, įtraukiant į ją ne tiktai gyvas ar jau baigiančias išmirti politines partijas, bet ir bendruomenines jėgas išeivijoje, įskaitant mūsų vidurinio amžiaus intelektualus. Ir juo anksčiau tos reformos bus pravestos, juo pačiam Vlikui ir Lietuvos laisvinimo darbui bus geriau.

•

Visvien, kas atsitiktų su mūsų krašto pripažinimo statusu Amerikoje ir kituose kraštuose, koks likimas beištiktų mūsų diplomatinės tarnybos likučius, mūsų kova neturi nė valandai sutoti, bet dar stiprėti.

Yra įvairių kovos vedimo būdų ir juos mes gerai žinome, esame ne kartą apie juos rašę. Visi taip pat gerai žinome, kad Lietuvos laisvinimo akcijai reikalingos lėšos ir kad pinigai patys savaime neateina — nė vienas kraštas mums finansiškai nepadeda, niekas kitas mūsų laisvės kovos nefinansuoja. Reikalingų lėšų mums negali parūpinti ir okupuotosios Lietuvos žmonės. Tiesa, jie mums šiandien teikia labai vertingą moralinį kapitalą — visais atžvilgiais sektinus naujųjų laikų kankinius, kurie nesibijo viešai pasakyti priešui teisybės žodį, eiti į kalėjimą ar protesto ženklan susideginti. Niekas nereikalauja, kad mūsų išeiviai šiandien taip ar panašiai darytų, aukotųsi tačiau kiekvieno lietuvio šventa pareiga tą laisvės kovą bent finansiškai paremti.

Ligšiolinė praktika rodo, kad Vliko, vyriausios mūsų politinės atstovybės, lėšos labai ribotos, kuklios, kartais atrodo net ubagiškos, ypač, kai pasižiūrime, kad didžioji dalis mūsų tautiečių pasiturinčiai gyvena. O reikalų — išlaidų daugybė. Visų darbų negalime išskaičiuoti, konkretizuoti. Pagaliau būtų neatsargu ir neprotingatai daryti.

•

Lietuviškoji išeivija Lietuvos laisvinimui vis dėlto sudeda nemaža lėšų. Visa bėda, kad neturime vieno jungtinio finansinio fondo laisvės kovai remti. Pagal dabar nusistovėjusią tvarką mūsų kiekvienas veiksnys pats telkia sau lėšas aukų būdu. Ir kiek susirenka, tiek turi. Nuo to žymia dalimi priklauso ir veikla.

Konkrečiai kalbant, tiems patiems laisvinimo reikalams aukas renka Vlikas, Alta ir Liet. Bendruomenė. Dar neseniai Alta savo surinktomis lėšomis dalydavosi su Vliku, skirdama jam "liūto dalį". Dabar tos "liūto dalies" nebeduoda. Teisinimasi, kad Alta pati veda kovą dėl Lietuvos laisvės ir jai reikalingos lėšos. Vlikui tenka jų tik gal trečioji surinktųjų lėšų dalis. Kalbama, kad netrukus ir to Vlikas negausiąs. JAV-bių Liet. Bendruomenė taip pat nėra linkusi savo surinktomis lėšomis su kuo nors dalytis.

Vieningo Lietuvos laisvinimo fondo ir lėšų skirstymo reikalas buvo keltas visų mūsų laisvinimo veiksnių konferencijoje, Chicagoje, š.m. balandžio 12—13 dienomis. Deja, ta konferencija, kaip jau žinome, nesėkmingai baigėsi. Ypatingojo fondo idėjai tada pasipriešino Alta, kuri vis tariasi galinti aukų laisvinimo reikalams rinkti viena. Konferencija, kaip žinome, iširo. Liko palaidota ir ypatingojo fondo idėja. Nėra duomenų, kad artimoje ateityje kitaip būtų. Taigi ir toliau aukas laisvinimo reikalams rinksis kiekvienas veiksnys atskirai.

•

Mes, nepaneigdami Altai ir Liet. Bendruomenei rinkti aukas laisvinimo reikalams, vis dėlto šioje vietoje ryžtamės pabrėžti Vliko, kaip vyriausios mūsų politinės institucijos, veikiančios ne tiktai JAV-bėse, bet ir globaliniu mastu, primatą. Surinktų pinigų skaičiai rodo, kad šiuo keliu visuomenė ir eina. Ji vis daugiau ir daugiau remia Vliko pastangas, žinoma, neužmiršdama ir kitų laisvinimo institucijų.

Nemaža aukotojų savo aukas laisvinimo reikalams betarpiškai pasiunčia Vliko finansinėms institucijoms. Kanados Lietuvių Bendruomenė laisvinimo reikalams savo surinktas aukas, siekiančias 15 — 16,000 dolerių, beatodairiškai perduoda Vlikui, nestatydama jokių sąlygų. Altos aukų pervedimai Vlikui jau yra mažesni už Kanados Lietuvių Bendruomenės aukas.

•

Štai kodėl Vliko vadovybė apsisprendė pati būti savo darbams reikalingų aukų rinkėja. Šiam reikalui jau 1973.V.10 perorganizavo ir New Yorko valstijoje inkorporavo seniau veikusį Tautos fondą Vliko darbams remti. Vyriausiu Fondo valdytoju pakvietė lietuvių visuomenei gerai žinomą, garbingą ir Lietuvai nusipelniusį, be galo sąžiningą lietuvį prelatą Joną Balkūną. Jo padėjėjai — žinomi visuomeninkai, kultūrininkai, visi geri lietuviai, patriotai. Fondas buvo atleistas nuo mokesčių, panašia tvarka atleidžiamos ir aukotojų aukos.

Tautos Fondas Lietuvos laisvinimo reikalams vajų vykdo ištisus metus, įskaitant ir vasario mėnesį. Tautos Fondas įvairiose Amerikos vietose turi keliasdešimt įgaliotinių, jų tarpe devynis vien Chicagoje. Mums prieinamos apyskaitos rodo, kad aukotojų sudėtos lėšos yra labai taupiai (kartais net pertaupiai) naudojamos. Pažymėtina, kad nemažą patarnavimą Vlikui daro jo dabartinis pirmininkas, neimdamas už tai jokio atlyginimo.

Taigi ir dabar paskelbtą Vliko — Tautos fondo vajų surinkti 100,000 dolerių reikia sveikinti ir jam pritarti. Juk Vlikas atlieka ir ateityje atliks didžiulį Lietuvos laisvinimo darbą. Jį turime pastoviai remti, nes mūsų kova dar ilgai tęsis. Kai mūsų broliai ir sesės okup. Lietuvoje laisvei aukoja savo jaunystę, sveikatą, laisvę ir gyvybę, mes neturime gailėti bent jau savo pinigų.

b. kv.

PAVOJINGOS GYVATĖS — KOBROS

Indijoje nuo gyvačių įkirtimo kasmet miršta tūkstančiai žmonių. Tas pat yra ir Afrikoje. Šiuose kraštuose veisiasi septynios kobrų rūšys. Pavojingiausia iš jų — juodoji kobra arba spiaudančioji gyvatė. Ji puola žmogų žaibo greitumu. Į žmogaus akis gyvatės seilės pataiko iš trijų metrų nuotolio. Žmogus nuo gyvatės seilių apanka, o kai kada net miršta. Geriausia apsaugos priemonė nuo tų spiūvių —tamsūs akiniai.

"SACHAROVO TRIBUNOLAS" ŽMOGAUS TEISĖMS GINTI

Prieš komunizmą kovoti dar nevėlu

Kopenhagoje posėdžiavo žmogaus teisėms ginti asamblėja, vadinama "Sacharovo tribunolas". Asamblėjos atidarymo dieną Danijos parlamento rūmuose — Christian Borg pilyje buvo sušaukta pirmoji spaudos konferencija. Perpildytoje didžiulėje salėje spaudos atstovai buvo iš visų demokratinės santvarkos kraštų (išskyrus Italiją, kuri atsiuntė tik vieną žurnalistą). Konferencijoje dalyvavo žymios asmenybės, kurios sudaro garbės komitetą Sacharovui ginti, iš Austrijos, Belgijos, Kanados, Vakarų Vokietijos, Prancūzijos, Danijos, Izraelio, Anglijos, Norvegijos, Švedijos, Jungt. Amerikos Valstybių. Tarp jų Nobelio premijos laureatas Renė Cassin, rašytojai Ionesco, Gunther Grass, Priestlej, buv. ministeriai pirmininkai (Kanados ir Olandijos), vyskupai (JAV). Kaip tik šie asmenys apklausinėjo liudininkus pagal atskirus objektus, darbą padalinę į tris dienas: politinis persekiojimas, religinis persekiojimas ir rasinių mažumų persekiojimas. Visos Danijos partijos, išskyrus komunistų, atsiuntė į asamblėją savo stebėtojus. Vyriausio Danijos teismo advokatas Thyrecord, pirmininkavęs spaudos konferencijai, pasakė, kad ir Sovietų Sąjungos ambasada buvo pakviesta, bet ji dalyvauti atsisakė.

Spaudos konferenciją pradedant, pirmininkaujantis pareiškė: "Mūsų uždavinys yra informacinis apklausinėjimas. Neturime minties daryti kokio nors sprendimo. Mes neturime jokių antikomunistinių nusistatymų. Vienintelis mūsų tikslas pateikti pasaulio viešajai opinijai kai kurias faktinąsias realybes".

Kad ši žmogaus teisėms ginti asamblėja Sovietams ne pagal plauką, matyti iš to, jog apsigynimui iš anksto buvo sušaukę kontrakonferenciją, surinkę kontraliudijimus. Visa tai suorganizavo "sovietų - danų draugystė". Konferencija tęsėsi dvi dienas ir baigėsi muilo burbulu.

Buvo iš Sov. Sąjungos ir protesto balsų. Maskvos universiteto teisės istorijos profesorius Liss šaukėsi Helsinkio susitarimo dvasios, kurią pažeidžia tokie Sovietų priešai, kaip Sacharovas. Jis dėstė, kad Sovietų Sąjungoje nedaroma skirtumo tarp eilinių nusikaltėlių ir politinių ir kad skaičiai politinių nuteisimų esą labai išpučiami, kai tikrovėje tokių nuteisimų buvę iš viso tik tuzinas.

Buvęs Sacharovo bendradarbis fizikas Wul pasitenkino tik tuo, kad pasiūlė Sacharovą gydyti psichiatrinėje ligoninėje, o vienas dvasiškis pačiulbėjo apie religinę laisvę Sov. Sąjungoje.

Paliudyti skaičių nutelstų į tūkstančius sovietinių darbo stovyklų (o pagal bendrus apskaičiavimus tokių buvo apie 5 milijonai) yra pakviestas dešimtį metų varinėtas po įvairias Sibiro stovyklas advokatas Boris Šafrim, dabar apsigyvenęs Izraelyje. Įdomi asmenybė: biblinio patriarcho baltutėle barzda, nors dar yra tik 50 metų amžiaus. Jis pabrėžė, kad yra labai svarbu pažvelgti į tiesą, remiantis konkrečiais faktais.

Nors programoje nebuvo numatytas, savaime iškilęs karštai prabilo lenkas Swienowicz, dabar ekonomijos profesorius Kanadoje, apie Katyno žudynes. Faktinai asamblėjos trijų dienų darbotvarkėje yra tik persekiojimų faktai pastarųjų dešimties metų apimtyje. Katynas yra paskutinio karo rėmuose. Tai pusės milijono lenkų karių genocidas. Swienowicz pabrėžė, kad, jei Vokietija pripažino nacių kriminalinius nusikaltimus, tai ir Sov. Sąjunga, jei ji nori įsigyti pasaulio palankumo, turi prisipažinti prie padarytų nusikaltimų. Tai būtų atvirumo ir lojalumo aktas.

Swienowicz, kaip pasisakė, buvęs netiesioginis Katyno liudininkas. Lenkus paėmė į nelaisvę vokiečiai pačioje Lenkijoje kaip tik tada, kai Sov. Sąjunga broliavosi su Hitlerio Vokietija. Tie belaisviai buvo atiduoti Sov. Rusijai, padalinti į tris grupes. Vienoje jų buvo ir pats Swienowicz. 1940 m. iš Maskvos ateidavę telefoniniai pranešimai ir nuo tada kasdien būdavo išskiriami trys šimtai kalinių ir perkeliami kitur, —jie dingo be žinios. Taip dingo visi Swienowicz ginklo draugai. Jis pats buvo nugabentas į Smolenską, iš ten į garsų kalėjimą Lubianka tardymui. Tas tardymas tęsėsi beveik metus laiko. Jis buvo kaltinamas parašęs knygą apie Vokietijos ekonominę politiką ir ginklavimosi techniką besiruošiant karui su Sov. Rusija. Ta knyga savo laiku Sov. Sąjungoje turėjo didelį pasisekimą. "Niekad nebūčiau tikėjęs tokia niekšybe, jei nebūčiau surinkęs faktų, kurie nušvietė man daugelį aplinkybių, kurių anksčiau nežinojau", baigė savo žodį Swienowicz.

Aleksandras Krasnovas, septynerius metus išbuvęs koncentracijos stovyklose dėl religinės propagandos, po Stalino mirties rehabilituotas, tačiau priverstas išvykti į užsienį (gyvena Šveicarijoje), papasakojo, kad tais metais netoli Katyno girdėdavosi nuolatiniai šūviai. Swienowicz dar pridūrė, jog reikia nepamiršti vieno keisto įvykio. Du kaimiečiai, savo akimis matę Katyno tragediją, ištrūkę iš Sov. Sąjungos ir apsigyvenę Londone, netrukus žuvo labai paslatingose aplinkybėse...

"Aš pats, pasakė Swienowicz, pora savaičių prieš vykstant į šią asamblėją Londone buvau gatvėje užpultas, gavau smūgį į galvą, likau be sąmonės ir atsidūriau ligoninėje. Nuo to laiko mano klausa labai susilpnėjo, todėl prašau kalbėti garsiau".

"Ar niekad negavote grasinimų", paklausė vienas žurnalistų.

"Kartą prieš kelerius metus. Man buvo pasakyta, kad mano pavardė yra juodojoje knygoje, bet aš nekreipiau į tai dėmesio".

A. Sacharovas ir jo žmona — abu labai žymūs kovotojai dėl žmogaus teisių Sovietų Sąjungoje.

GYVENTOJŲ PROBLEMA PASAULY

Washingtone, Valstybės departamento rūmuose, spalio 22 d. buvo sušaukta konferencija pasaulio gyventojų klausimu, svarstant JAV vaidmenį šiose problemose. Buvo sukviesti įvairių nevyriausybinių organizacijų atstovai. Iš lietuvių dalyvavo dr. K. Bobelis, A. P. Gureckas, kun. J. Prunskis. Vienas amerikietis delegatas — Nalesnik taip pat pasisakė, kad jo motina buvo lietuvė Valaitytė.

Malonu buvo stebėti, kad valstybės departamento rūmuose, tarp iškeltų visų laisvųjų valstybių vėliavų, yra ir lietuvių su užrašu "Lithuania".

Konferenciją pravedė Valstybės departamento pasekretorius Chr. Herter. Pirmasis kalbėjo ambasadorius W. Tapley Bennet, JAV atstovavo prie Jungt. Tautų pavaduotojas. Jis pažymėjo, kad dabar Jungt. Tautos turi 142 narius, kurių 47 Afrikos valstybės, kai kurios teturinčios 50.000 gyventojų. Jungtinėse Tautose dabar ruošiamas ekonominių teisių čarteris. JT priima ir labai rizikingus nutarimus, kaip semitizmo prilyginimas rasizmui. JAV yra už visų valstybių priėmimą į JT, taigi ir už Pietų ir Šiaurės Vietnamus, bet kliudo sovietų blokas.

Diskusijų metu, kun. J. Prunskis paklausė, kodėl JAV delegacija yra taip pasyvi gynimui kolonijomis paverstų kraštų, kaip Baltijos valstybės, kai Sov. Sąjunga daug kalbėjo prieš kolonializmą, o pati tapo didžiausia kolonialinia valstybe. Ambasadorius Bennett aiškaus atsakymo nedavė.

Valst. depart. gyventojų prieauglio reikalams įstaigos direktorius C. R. Nelson priminė, kad prieš metus Bukarešte vykęs kongresas nusprendė, jog valstybėse sprendžia savo populiacijos politiką, tėvai turi teisę spręsti šeimos didumą, paliekama laisvė gyventojams kilnotis.

Jungt. Tautų fondo populiacijos klausimams vadovė dr. N. Sadik pranešė, kad 1975 m. fondo lėšos siekė apie 60 mil. dol., daugiausia gautos iš JAV. Arabai yra pažadėję 25 mil. dolerių. Fondo veikimas siekia arti 100 valstybių, padedant kontroliuoti gyventojų augimą.

1976 m. fondas numato suteikti per 90 mil. dolerių gyventojų augimo kontrolei pasauly. Fordo fundacijos populiacijos programos direktorius dr. O. Harkavy pažymėjo, kad jų fundacija tam reikalui skiria milijonus dolerių, ypač kreipiant dėmesį į pažangą aprūpinti kuo daugiau gyventojų. Dr. K. Bobelis paklausė, kiek JT populiacijos fonduj duoda komunistiniai kraštai, kiek arabai ir ar negalėtų arabų kraštai paveikti, kad socialistiniai kraštai skirtų daugiau lėšų. Dr. Sadik atsakė, kad socialistiniai kraštai skiria nedaug ir tai daugiausia kitų socialistinių kraštų naudai. Arabų lyga ragina, kad 1976 m. jos nariai suaukotų fondui 25 mil. dol.

Popiet kalbėjo Tarptautinės pažangos koordinacinio biuro administratoriaus pavaduotojas Ph. Birnbaum. Ši įstaiga rūpinasi šalinti alkį, ligas, analfabetizmą, stengiasi pakelti gamybą ir atsilikusių gerovę. Beveik trečdalio žmonijos vidutinės metinės pilietčio pajamos mažesnės kaip 2.000 dol. JAV daugeliu būdų padeda normuoti gyventojų augimą įvairiose šalyse.

Valst. departamento populiacijos reikalų koordinatorius M. Green išreiškė JAV susirūpinimą žmonijos gausėjimu ir priemonėmis visus reikiamai aprūpinti. Diskusijose buvo iškelta, kad JAV populiacijos planavimo politika gali būti palaikyta biologiniu imperializmu Pietų Amerikoje ir panašiuose kraštuose. Laikraštininkas M. Chilas pareiškė nuomonę, kad kraštuose, kur yra priaugę perdaug gyventojų, labiau veikia teroristai, tačiau iš kitos pusės suges'ijos tiems kraštams riboti gimimus tarpais laikomos siūlymu tautai genocido. Komunikacijų centro direktorius D. O. Pointexter priminė, kad Indijoje iš šešių kūdikių tik vienas pergyvena tėvus. Populiacijos instituto organizacijų ryšių direktorė J. A. Senderowitz priminė, kad pabaije šimtmečio žmonių bus maždaug dvigubai daugiau pasauly, negu dabar. R. S. Ingersoll pa-

(Nukelta į 5 pusl.)

Paskutinis kalbėjo Wiesenthal, tas nenuilstąs nacių karo nusikaltėlių gaudytojas ir už milijonus nekaltai iššudytų žydų keršytojas. Jis pasakė: "Per tris dešimtis metų užsiėmiau nacių kriminalais. Nuo 1968 m. užsimu ir Sovietų nusikaltimais. Nesu politikas, nesu nė antikomunistas. Tačiau mano nuomone yra skirtumas tarp nacių ir komunistų. Naciai buvo nusikaltėliai teorijoje ir praktikoje, o komunistai tik praktikoje. Su naciais kovoti pradėta pervėlai. Su Sov. Sąjungos komunistais dar nevėlu. Jei galėsime padėti nors vienai aukai psichiatrinėse ligoninėse ar uždarytiems koncentracijos stovyklose, atliksime žmoniškumo darbą. Dėl to kviečiu jus visus į šį darbą". Smarkūs plojimai palydėjo Wiesenthalio baigiamuosius žodžius.

J. V.

TRYS TARPSNIAI

JONAS JAŠKAUSKAS

I

Pavydas yra egoizmo ir tuščio susierzinimo viršūnė

H. Balzak

Julius Nikaitis, vėliau savo pavardę sutrumpinęs į Niką, buvo kilęs iš kaimo, netoli Šventupio miesto. Į Ameriką atvažiavo prieš pirmą pasaulinį karą, turėdamas šešiolika metų amžiaus, baigęs pradinę mokyklą. Amerikoj įsikūrė neblogai, bet vis nerimo ir nuolat svajojo grįžti atgal į tėvynę. Jo svajones nutraukė prasidėjęs karas. Laikui bėgant apsiprato, pamilo Amerikoj gimusią lietuvaitę Janiną Rimkaitę ir su ja sukūrė šeimą. Po trejų laimingo gyvenimo metų Nikienė, palikusi savo vietoj naujagimę Janytę, iškeliavo iš šio pasaulio.

Mažoji Janytė, likusi be motinos, augo svetimoj priežiūroj, nepažinusi motinos meilės ir jos globos. Tėvelis Janytę labai mylėjo, bet pats negalėjo tinkamai ja rūpintis: priėmė į savo namus senyvą moterį, davė atskirą kambarį, o už nuomą ji turėjo prižiūrėti mažąją Janytę. Kadangi ta moteris į darbą eidavo vakare, kai jis jau būdavo grįžęs, tai Janytės globa abu be didesnio vargo galėdavo keistis.

Janytė paaugusi pradėjo lankyti parapinę mokyklą. Ten mokė ir lietuvių kalbos. Vėliau mokėsi aukštesniojoj mokykloj, o kai šią baigs abu su tėveliu planavo aplankyti naujai atsikūrusią nepriklausomą Lietuvą, o gal ir visai ten pasilikti. Bet likimas lėmė kitaip —tėvelis staigiai susirgo. Jį išvežė į ligoninę. Po dviejų savaičių jis iškeliavo ten, iš kur nebegrįžtama, kur prieš keliolika metų yra iškeliavusi jo mamytė, kurios Janytė visai neprisimena, o tik iš turimo paveikslo susidaro apie ją neaiškų vaizdą.

Nors įvykusios nelaimės skaudžiai sukrėsta, Janytė nepalūžo ir savo svajonių aplankyti tėvų kraštą neatsižadėjo. Neapleido ji ir mokslo. Tėvelis mirdamas paliko kuklų namą, banke nedidelį indėlį ir pomirtinį draudimą. Taigi Janytei baigti aukštesniąją mokyklą ir tęsti mokslą toliau iš medžiaginės pusės kliūčių nebuvo. Ji buvo pakankamai gabi, mokytis mėgo, tad, nors niekieno neskatinama, mokėsi.

Po tėvelio mirties, pagerbdama jo atminimą, Janytė ilgai niekur iš namų neidavo ir su nieku nesusitikdavo. Ji nepajuto, kad toks uždaras gyvenimas neigiamai veikė ne tik jos būdą, bet ir jos svajones apie Lietuvą. Palaipsniui ji pradėjo ir lietuvių kalbą pamiršti. Kai vėliau tą ydą pastebėjo, jau buvo pasidavusi likimo tėkmei ir su įvykusia permaina susitaikiusi. Nors jautė, kad daro sau didelę skriaudą ir kad jos elgesys yra priešingas tėvelio norams ir jo įsitikinimams, bet nebeturėjo valios iš ją pagavusio srauto išsilaisvinti.

Dar daugiau ta neigiamybė pasireiškė, kai pradėjo lankyti universitetą. Studijuojančio jaunimo tarpe nebuvo nė vieno lietuvio, o jaunos mergaitės širdis reikalavo savo teisių. Ji dalyvaudavo studentų organizacijose, klubuose, pasilinksminimuose ir visur buvo mėgiama. Jaunuoliai ją mėgo už gerą šokimą, draugės už nuoširdumą, draugiškumą. Taip gyvenimo srovė jauną lietuvaitę pradėjo nešti netikru keliu.

Viename studentų pasilinksminime Janina susipažino su studentu Džimiu. Pašokusi su juo kelis šokius pajuto, kad ta pažintis jai labai miela. Džimis, geras šokėjas, daugelio mergaičių mėgiamas, Janinos širdį greit užvaldė. Ją palietė kažkoks ligi tol nežinomas jausmas. Jai atrodė, kad Džimis visai ne toks, kaip kiti jaunuoliai, su kuriais bet kada ir bet kur tekdavo bendrauti ar šokti.

Kai vėliau pamatė Džimį šokant su kita mergaite, pajuto kažkokį jai pačiai nesuprantamą ir iki tol neišgyventą pavydą ar ilgesį. Jei tai būtų ne viešas pasilinksminimas, o jos privatus butas, mielai būtų susigūžusį kur kamputyje ir gailiai išsiverkusi.

Draugės, pastebėjusios jos staigiai pakitusią nuotaiką, klausė, kas atsitiko. Bet ji nieko tikro atsakyti negalėjo, tik jautė norą verkti.

Savo artimiausiai draugei Helen pasakė, kad jai pradėjo smarkiai skaudėti galva ir kad ji nori važiuoti namo. Helen dar nenorėjo pasilinksminimo palikti, tad Janina, išsišaukusi taksį, išvažiavo viena.

Grįžusi namo pasijuto labai vieniša. Nors dabar verkti nebenorėjo, bet atgauti gerą nuotaiką nepavyko. Kažko buvo gaila — ar pačios savęs, ar peranksti palikto pasilinksminimo... Atsigulusi ilgai negalėjo užmigti. Ausyse tebegirdėjo salėj paliktos muzikos garsus, pro akis miražu slinkdavo Džimio su ta nepažįstama juodaplauke veidas, jų į vienas antrą įsmeigtos besišypsančios akys. Tas vaizdas ir sapne nedavė ramybės. Kitą dieną ir dar kelias dienas nepajusdavo, kad jau begalvojanti apie juos.

— Kas čia su manimi daros, kad aš negaliu jų pamiršti? —dažnai savęs klausdavo, bet atsakymo nerado.

Džimį kartais sutikdavo universiteto koridoriuose, bet tų susitikimų vengdavo — stengdavosi praeiti pro šalį nepastebėta arba, tik pasakiusi paprastą hallo, pasprukdavo neužkalbinta. Bet kai praeidavo, vėl save kaltindavo, kad negerai padariusi susitikimo vengdama. Anos tamsiaplaukės, juodakės mergaitės sutinkamo jaunimo tarpe nematydavo. Janina nežinojo, ar ji to paties universiteto studentė, ar tik atsitiktinai aną vakarą į universiteto salę užklydusi viešnia.

(Bus daugiau)

KETVIRTOJI PLB VALDYBA Į TREČIUOSIUS METUS

Pareigas perėmus ir darbus pradėjus

JUOZAS ŠLAJUS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra federalinės apimties organizacija, apimanti atskirų kraštų Bendruomenes. Vadovaujantis PLB įstatais, laisvuose kraštuose gyveną lietuviai kas penkeri metai slaptu balsavimu išrenka PLB seimo atstovus. Ketvirtas toks seimas buvo susirinkęs 1973 m. vasarą Washingtone. Jame dalyvavo 90 atstovų iš 17 kraštų. Suvažiavę atstovai keturias dienas apspren dė PLB-nės veiklos ir kitus reikalus, rugsėjo 2 d. išrinko PLB valdybą, Revizijos komisiją ir Garbės teismą. Pagal nuostatus valdyba turi perimti pareigas vieno mėnesio laikotarpyje. Rug sėjo 15 d. trys čikagiškiai (Nainys, Dočkus ir Šlajus), nauj. valdybos nariai, sustojo pas buvusį PLB valdybos pirm. Stasį Barzduką Clevelande. Vakare Lietuvių namuose, dalyvaujant buv. valdybai ir Clevelando aktyviesiems visuomenininkams, pareigų pasikeitimas įvyko su oficialia dalimi ir pasivaišinimu.

"Pasaulio Lietuvis", nedidelio formato žurnalas, vadinamas biuleteniu, yra leidžiamas PLB valdybos informacijai apie LB, jaunimo ir kitą veiklą. Naujai valdybai rūpėjo PL išlaikymo ir ugdymo reikalas, bet nebuvo žinoma, ar sutiks ir toliau jį redaguoti St. Barzdukas, kuris redaguoja jį nuo pirmo numerio. Išleisti 79 numeriai. Šis rūpestis valdybai atkrito, kai pirm. B. Nainys Clevelande susitarė su St. Barzduku, kad PL redagavimas paliekamas Barzdukui Clevelande, o spausdinimas ir ekspedijavimas perkeliamas iš Clevelando į "Draugo" spaustuvę Chicagoje. PL administruoja valdybos vicepirm. administraciniams reikalams Stasys Džiugas.

Per porą dienų aptarus bendruomeniškus reikalus, perėmus pareigas ir inventorių, prieš dve jus metus ketvirtoji PLB valdyba pradėjo savo pareigas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra įregistruota 1965 m. JAV Ohio valstijoj, o kai valdyba buvo perkelta į Chicagą, tai perregistruota ir Illinois valstijoj (Certif. Nr. 22733). Ir JAV Lietuvių Bendruomenė yra įregistruota 1952 m. (Certif. Nr. 33840).

Pirmas posėdis

Pasibaigus PLB seimui ne visi atstovai tuoj grįžo į savo kraštus. Nemaža jų dalis organizaciniais ir privačiais reikalais iš Washingtono suskrido į Chicagą. Rugsėjo 7 d. vakarą, kai valdyba skirstėsi pareigomis, daugiau kaip dešimts LB kraštų val dybų pirmininkų bei aktyvių bendruomenininkų iš Pietų Amerikos, Kanados, Anglijos, Vokietijos ir kitur po to pirmojo posėdio susirinko inž. Broniaus Nainio namuos ir su PLB valdyba aptarė organizacines tų kraštų problemas, kurios su įvairiais darbais valdybą teberiša dar ir dabar, ypač P. Amerikos lietuvių organizacijų pageidavimų tenkinimas.

Pasikalbėjime tuomet artimai susipažinta su kitų kraštų lietuvių organizacine veikla ir to darbo sunkumais. Gera veikla LB reiškiasi JAV, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje, Vakarų Vokietijoje, Brazilijoje. Valdyba pagal savo finansines ir darbo išgales rūpinasi LB veiklos stiprinimu visuose kraštuose, ypač ją domina tautinis atgimimas P. Amerikoje, kur jau anksčiau yra emigravusių apie 80,000 lietuvių, bet lietuvybė ten yra daugiau prigesusi, negu kitur. PLJ kongresas ir PLB valdybos parama jau yra atnešusi prošvaisčių. Juk visa išeivijos lietuvija savo veikloje turi glaustis kaip viena gausi šeima ir dalintis galimomis kultūrinėmis ir materialinėmis gerybėmis.

Šio principo laikydamosi PLB valdyba pirmųjų dvejų metų kadencijoj P. Amerikos tautinio atbudimo žadinimui yra išleidusi daugiau kaip 11.000 dol. Tos lėšos buvo sunaudotos Aušros kvarteto, Prapuolenio, Linkevičiūtės ir Apeikytės trio, vadovų šoliūnaitės,. Vaitkevičiūtės, ses. Ignės pasiuntimui, paramai Jaunimo kongreso darbams, stipendijoms ir pan.

Pirmam posėdy valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas inž. Bronius Nainys, vicepirm. kun. Jonas Borevičius, fiansų vicepirm. inž. Kostas Dočkus, vicepirm. administraciniams reikalams Stasys Džiugas, jaunimo vicepirm. inž. Romas Kasparas, švietimo vicepirm. Jonas Kavaliūnas ir sekretorius Juozas Šlajus. Vėliau buvo kooptuoti inž. Donatas Šatas kultūros reikalų vicepirmininku ir archit. Edvardas Skališius vicepirm. lietuviškai nekalbančių lietuvių reikalams.

Iš LB Brighton Parko apyl. suruosto vakaro. Matyti vakare dainavusi Jūratė Tautvilaitė, Tautvilas, Indreika ir Šimkus. Nuotr. P. Maletos

VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJA

Tai vienintelė laisvame panaulyje lietuvių gimnazija, davusį eilę veikėjų lietuviškom organizacijom, vadovų LB apylinkėse, išėjus mokslus mokytojaujančių toje pačioje gimnazijoje ir daugelį kitų lietuvybės puoselėtojų, besidarbuojančių įvairiose Vokietijos vietose ir kitur. Be jų gal daugelis Vokietijos LB apylinkių jau nebegyvuotų.

Viena bėda, kad mokinių skai čius gimnazijoje vis mažėja. Kaip Vokietijos LB vicepirm. J. Lukošius sako, Vokietijoje yra trys vadinamųjų benamių užsieniečių grupės, turinčios savas gimnazijas. Jų tarpe esame ir mes. Tuo su pagrindu didžiuojamės. Sava mokykla suteikia vienintelę galimybę išmokyti ir išauklėti vaikus lietuviais. Ar mes ja naudojamės?

Jis skaičiuoja, kad šiemet apie šimtas lietuvių vaikų baigė keturis pradinėn mokyklos skyrius. Tiek vaikų galėjo būti pasiųsta į Vasario 16-os gimnazijos I-mą klasę. Tačiau tik vienas kitas prisiminė savo tautinę pareigą. Nuo savęs galima pridurti, kad tas pats yra ir su užjūrių kraštais. Lankymas Vasario 16-os gimnazijos kitų Europos ir užjūrio valstybių lietuvių vaikams turi daug privalumų. Jie pamato naują pasaulį, išmoksta dar vieną kalbą, vokiečių, gyvendami ir mokydamiesi Romuvos lietuviškoje aplinkumoje, išeina į gyvenimą tikrais lietuviais ir išvengia kai kuriuose kraštuose pairusios moralės ir pairusio auklėjimo. Prelegentas sako, mes kaltiname mūsų bajoriją nutautėjimu. Ar turime teisę ją kaltinti, jei ir mes patys panašiai elgiamės.

Vokietijos LB V-bos Informacijose aprašoma šių mokslo metų pradžia gimnazijoje. Dauguma mokinių į bendrabutį suvažiavo rugs. 7 d., mokslas pradėtas rugs. 8. Tuoj po pusryčių Romuvos sodyboje buvo pakelta trispalvė, visiems giedant tautos himną. Salėje mokslo metai pradėti malda. Muzikos mok. V. Banaičiui palydint pianinu sugiedota giesmė "Mielas jaunime viltis būsimosios gadynės". Evang. kunigas Fr. Skėrys paskaitė evangeliją apie pamokslą nuo kalno ir ją komentavo, pabrėždamas, kad tame pamoksle išvardinti aukštieji Kristaus sekėjų siekiai. Reikia tvirtos valios ir moralės jiems įgyvendinti, ko šių dienų jaunimas labiausiai stokoja. Jei tik tėvai ar mokytojai kurį pabara, tuoj įsižeidžia ir kartais net nuo tėvų pabėga. Kapelionas kun. J. Dėdinas savo kreipimesi į mokinius pasakė, kad šiandien triguba šventė: mokslo metų pradžia, tautos diena ir Marijos gimtadienis.

Gimnazijos direktorius V. Natkevičius pasakė, kad rugsėjo 8-ji yra Tragiška šventė. Ji primena nepavykusį Vytauto Didžiojo plana 1430 metais vainikuotis Lietuvos karaliumi. Čia kalbėtojas papasakojo Lucko suvažiavime kilusią mintį papuošti 80-čio Vytauto galvą karaliaus vainiku. Pasipriešino lenkų bajorai, nors Jogaila ir buvo sutikęs. Siunčiamas popiežiaus vainikas buvo pagrobtas. Po poros mėnesių Vytautas mirė. Įvykis buvo tragiškas ne tik Vytautui, bet ir visai Lietuvai. Jei Vytautas būtų gavęs karaliaus vainiką, Lietuvos likimas gal būtų pasukęs laimingesniu keliu. Šiandien ir tėvynėje ir svetur lietuviai turi kovoti už lietuvybės išlaikymą. Toks yra ir pagrindinis šios gimnazijos uždavinys.

Direktorius pageidavo, kad ateinančiais mokslo metais visi mokiniai būtų uolūs ir darbštūs, kaip skruzdės. Priminė pasaką apie žiogą ir skruzdę. Tik tie mokiniai pasieks savo tikslą, kurie stropiai dirbs. Prašė laikytis bend rabučio tvarkos, nes be tvarkos joks kolektyvo gyvenimas neįmanomas.

Sugiedojo "Marija, Marija", visi mokiniai susitiko su savo auklėtojais klasėse.

K. Pažeménas

— Laikas yra geriausias patarėjas. Periklis

AZOTAS VIETOJ BENZINO

JAV sukoncentruotas variklis automobiliui, kuriame vietoj benzino naudojamas skystas azotas. Rezervuaras su atšaldytu iki skysto būvio azotu sujungtas su gerinimo kamera, kurion patekęs azotas dėl staigaus temperatūros pasikeitimo virsta dujomis. Pastarosios dideliu spaudimu veržiasi iš garinimo kameros ir suka elektros generatorių. Elektros energija patenka į elektros variklius, kurie suka automobilio ratus.

Automobilis su azoto varikliu 80 km kelio suvartoja apie 4,51 skysto azoto. Toks variklis visiškai neteršia atmosferos, be to, azotas pigesnis už benziną.

jm

SUBURBAN TUCKPOINTING
REMONTUOJAME MŪRĄ
NEMOKAMAI APSKAIČIUOJAME
Tel. — 776-0398 — 841-7579
HARRY ZILINSKI, savininkas

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC, knygoje:

"Marijos garbinimas Lietuvoje"

Knyga nėra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo irdėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato 446 psl. — Kaina tik $3.00. Galima įsigyti "Drauge".

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

A. + A. JONUI ZDANIUI mirus,

žmonai JULIJAI, sūnui ALMIUI ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Edvardas, Eleonora ir Regina Juškevičiai

Vytautas ir Dalia Juškevičiai

Dantų gydytojai

A. + A. ROŽEI TIJŪNIENEI

mirus,

liūdėsio prislėgtam vyrui JONUI TIJŪNUI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Bronius ir Alfonsas Jarai

A. + A.

Agr. JONUI BERTAŠIUI mirus,

žmoną ONĄ, dukteris SIGUTĘ UŽUPIENĘ ir NIJOLĘ MASKOLIŪNIENĘ su šeimomis skausmo valandoj nuoširdžiai užjaučiame.

Birutė ir Stasys Matučiai
Regina ir Paulius Usvaltai

A. + A. Agr. JONUI BERTAŠIUI mirus,

jo žmoną ONĄ, dukteris NIJOLĘ ir SIGUTĘ ir jų šeimas nuoširdžia užjaučiame ir kartu liūdime.

O. ir H. Marchertai
S. ir V. Paulksniai

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Maloniai jums patarnaus
"ALRON" CORP.
Auto Body Shop
Atliekame visus karoserijos darbus.
2818 W. 48th St., Chicago, Ill.
(Arti California Av.) Tel. 847-5322
Kalbame lietuviškai

MARIJA NOREIKIENĖ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Geros rūšies prekės, certifikatai
Automobiliai, televizijos, kiti gaminiai
2608 W. 69th St., Chicago Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau taipgi alyvinius ir perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — 447-8806

M. A. ŠIMKUS
REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI.
GIMINIŲ IŠKVIETIMAI. pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokį blankai

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
hicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas dolerinai
CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos
Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir piina apdrauda.
TELEF. — WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu voniaa, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

SKELBKITĖS "DRAUGE".

REAL ESTATE

WESTCHESTER
Retired - Looking for income — then see this De Luxe Brick Ranch Duplex — with 2 bdrms — 1½ batas, 2 basements. 2 car brick Gar. Immaculate. $79,900.
MERITAGE REALTORS
TEL. — 544-3266

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

3 butai ir biznio patalpa. 50 p sklypas. Brighton Pke. Mūr. namas nebrangus. Reikia skubiai parduoti
5 butai po 5 kamb. Mūrinis - medinis. $1,100 pajamų į mėn. Prašo $50,000. Marquette Pke.
10 butų mūrinis. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.
ŠIMAITIS, REALTY
2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE
PIRKSIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT
ĮVAIRŪS DRAUDIMAI
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 Archer Ave., 254-5551
Lemonte, 135th & Archer Ave.
Tel. — 257-5861

Savi Namai — Tvirtovė

Liuksus 17 metų mūras. 2 auto mūro garažas. Šeimai gyventi, arti California ir parko. $21,500.
Modernus 4 butų mūras. 2 auto mūro garažas. Atskiri nauji šildymai. Centr. air conditioning. Arti Maria High. $45,000.
1½ aukšto namas ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. $18,000
1½ aukšto 2-jų butų. 19 metų mūras. 2 auto garažas. Kambarys sausam beismente su patogumais. Pušų medžio porčius. $32,000.
7 kamb mūro rezidencija. 2 vonios, air conditioning karpetai, gražus beismentas, 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke $28,000.
2 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpetai Įrengtas beismentas. Per mėnesį gaunate vieną butą. Arti parko $35,700.
6 kamb. "expandable" 18 metų mūras, 2 auto garažas. Marquette Parke. $23,900.
6 kamb. mūro namas, 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Pko, bažnyčios. Jau laisvas. $21,000.
8 butų mūras. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. Alumin. langai. $15,000 pajamų metams. Arti mūsų $71,700.
2 aukšto mūras puikus 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismente. Naujas gazo šildymas. Garažas Arti mūsų. $26,500.
VALDIS REAL ESTATE
2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

ĮSIGYKITE DABAR
KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI
— Paruošė —
dipl. teis. Pranas Šulas
Testamentai su legališkomis formomis bei afidavitais jau gaunami.
Tai nauja pagerinta laida
Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.
Gaunama "DRAUGE"
Kaina su Legališkomis Formomis $3.50; be tų formų — $3.00.
Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

HELP WANTED — MOTERYS

Companion wanted for golden age lady. Light housekeeping. Near 63rd & Richmond 599-3725

HELP WANTED — VYRAI

DONUT FINISHER
Experienced or will train. Evening hours. 12 midnite to 6 A. M. Fri. Sat. & Sun.
DUNKIN DONUTS
6601 West Cermak, Berwyn

MAINTENANCE MECHANIC
COLD HEADING SHOP
Experienced in repairing and maintaining cold headers, slotters, rollers, etc. Should have knowledge in electricity welding and machining. Good pay with full benefits.
Call Don Veldman 766-5000
THE FASTRON COMPANY
Franklin Park, Ill.

DĖMESIO!

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

★

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreikitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti kiekvieną kartą.

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"

—o—

Radijo Valanda jau 36 metų tarnauja New Jersey, New York, ir Connecticut lietuviams! Kas šeštadienį, nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WEVD Stoties New Yorke (1330 kil., AM ir 97.9 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis — Lietuviškų kultūrinių Valandų anglų kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties: (New Jersey WSOU (89.5 meg. FM) Pirmad., 7:30-8:30 v. v. (Vadovauja prof. J. Stukas)

Radijo Programa

—o—

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoj Anglijoj iš stoties WLYN 1360 banga veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI
- ir -
Giesmių Žodžiai

Esame paruošę mažą, patogią knygutę, pagal kurią kiekvienas katalikas gali sekti šv. Mišių eigą be didesnio susirūpinimo. Kunigas atskaito šv. Mišių dalis, kurios nuolat keičiasi. Mūsų knygutė nurodo reikalingus atsakymus šv. Mišių klausytojams.

Ši patogi knygutė kainuoja 50 centų, trys gaunamos už dolerį. Didesnį skaičių galima pirkti labai papiginta kaina. Prašome kreiptis į vadovybę perkant didesnį šios knygutės skaičių.

Rašykite:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Mūsų kolonijose

Hartford, Conn.

BUS L.A.P. KLUBO BALIUS IR KONCERTAS

Lapkričio 15 d., šeštadienį, 10 val. vak., bus L.A.P. klubo loterijos laimingojo bilieto ištraukimas, kas nors laimės Pontiac - Astre automobilį. Traukimas bus L.A.P. klubo patalpose; 227 Lawrence Str., Hartford, Conn.

Tą pačią dieną L.A.P. klubas švenčia savo 65 metų sukaktį. Todėl šiom dviem progom — loterijos baigimu ir sukakties minėjimu — bus ir balius visiems tiems, kurie išplatino bent po dvi knygutes bilietų. Todėl visi prašomi dar įsigyti ir paplatinti bilietų. Bilietų knygučių galima gauti klube.

Kad įspūdingiau praeitų tas vakaras, pakviestas ir dainuos Bostono kompozitoriaus Juliaus Gaidelio vyrų sekstetas.

KEIČIAMAS "TĖVYNĖS GARSŲ" LAIKAS

Nuo lapkričio 2 d., pereinant į normalų laiką, keičiamas ir "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valandos laikas. Iki šiol buvęs nuo 4:15 iki 5:15 laikas dabar pakeičiamas ir bus girdima programa nuo 2 val. dienos metu. Be to, radijo val. sutrumpinama pusiau. Todėl žinių, pranešimų ir muzikos klausysimės nuo 2 val. iki 2:30 val. po pietų. Ir taip tęsis 9 sekmadienius.

Gaila, kad taip gražiai perduodama programa taip trumpai bus girdima, bet ką gali daryti, kad tokie stoties patvarkymai.

Jonas Bernotas

St. Petersburg, Fla

ILGO AMŽIAUS MOTERIS

Tarp daugelio svečių verta dėmesio ilgo amžiaus moteris, kuri aplankė Lietuvių klubą, tai Lelina Mošinskienė, kuriai gruodžio mėn. sueina 99 metai. Ji gyvena Palm Beach, Fla. pas savo sūnų. Ji čia yra svečias Tubelienės. Jos vyras Nepr. Liet. buvo V.D. Univ. prof. ir savo laiku svetimose valstybėse konsulas. Turi du sūnus ir vienas gyvena Brazilijoje.

L.B. SPECIALUS PRANEŠIMAS

LB pirm. Stanelis pranešė, kad Floridoje įsisteigė dar dvi LB apylinkės ir kad šaukiamas suvažiavimas spalio 30 d. 7 val. vak., klubo salėje. Bus renkami atstovai ir sudaroma nauja taryba ir tuo reikalu atvyks iš centro įgaliotinis A. Gečys.

SENATORIAMS LAIŠKŲ RAŠYMAS

Klube prasidėjo masinis senatoriam laiškų rašymas, kuriais prašoma paremti kongr. Derwinskio rezoilucija Nr 401, kad kongresas ir toliaus, po Helsinkio konferencijos nepripažintų Baltijos valstybių į Sov. Rusijos inkorporavimą. Rašomi laiškai šiems senatoriams: Mr. Burke, Mr. Janng, Mr. Hascell ir Mr. Morgan. Pradžia jau yra gera ir parašyta 400 laiškų.

Holy Name bažnyčioje buvo lietuviškos pamaldos. Bažnytines ceremonijas atliko pranciškonas kun. Šakalys. L.N.

Atkelta iš 3 pusl.)

brėžė, kad pasaulyje auga susidomėjimas gyventojų augimu ir jų aprūpinimu. Tuos klausimus svarsto įvairios tarptautinės konferencijos. JAV-bės yra pasiryžusios didinti savo įnašus šiam reikalui. Privačių organizacijų atstovų suvažiavimas rodąs talkinimą JAV vyriausybės pastangoms.

Pasibaigus konferencijai, buvo jos dalyvioms šaunios vaišės įstaiginguose Valstybės departamento salonuose. Čia JAV valst. dep. pasekr. Ingersoll buvo progos priminti Lietuvos reikalą.

J. Pr.

Žinoma lietuviškų audinių audėja A. Vyšniauskienė Rochesteryje, N. Y., vienos parodos metu

ATSISVEIKINIMAS SU A.A. J. ZDANIUM

Spalio 23 d. rytą Hot Springse, Arkanso valstijoje, mirusio buv. čikagiškio a. a. kompozitoriaus Jono Zdaniaus (Zdanavičiaus) palaikai buvo pervežti į Chicagą ir pašarvoti Mažeikos-Evans laidotuvių koplyčioje. Spalio 24 d. su iškiliuoju velioniu atsisveikino gausiai susirinkę čikagiškiai, kurių tarpe buvo daugelio centrinių ir vietinių organizacijų atstovų, muzikų, choristų.

Atsisveikinimo akademiją pradėjo "Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis, kurio iniciatyva šis atsisveikinimas ir buvo suruoštas. Jis savo kalboje iškėlė velionio darbus, kurie amžiams liks gyvi jo kūryboje.

Plačiau a. a. J. Zdaniaus gyvenimo kelią nusakė velionio bičiulis prof. Vladas Jakubėnas. Jis apgailestavo, kad su J. Zdaniaus mirtimi mūsų muzikiniam gyvenimui buvo suduotas didžiulis smūgis. Velionis kompozitorius savyje turėjo didelį turtą — muzikinę sielą. Savo darbais jis plačiai reiškėsi Lietuvoje, Vokietijoje, Australijoje ir JAV-se, į kurias atvyko 1955 m. Velioniui sekėsi ne tiktai kurti, harmonizuoti, bet jis, tapęs garsiu gaidų graveriu, šioje srityje padarė kai kurių patobulinimų ir buvo už tai amerikiečių gaidų leidyklų vadovų tinkamai įvertintas. Dideli J. Zdaniaus nuopelnai ruošiant mūsų dainų ir šokių šventes, o taip pat statant lietuviškas operas.

JAV LB vardu su velioniu atsisveikino tarybos narys J. Jasaitis, Dainavos ansamblio — St. Paštukas, komp. Darius Lapinskas. Užuojautas raštu išreiškė Chicagos lietuvių operos valdyba ir Liet. tautinių šokių institutas. Muzikos garsais su kompozitorium labai jautriai ir gražiai atsisveikino Balys Pakštas, gro-

EVANGELIZACIJOS PROBLEMOS AFRIKOJE

Aukštosios Voltos sostinės Ougadougu arkivyskupas kardinolas Zoungrana yra patvirtintas Afrikos ir Madagaskaro vyskupų konferencijų simpoziumo pirmininku. Kardinolą Zoungraną šiom pareigom perrinko Afrikos vyskupų konferencijos simpoziumo visuotinės asamblėjos dalyviai, kurie buvo susirinkę Romoje. Asamblėjos tikslas buvo — pasikeisti nuomonėmis ir aptarti evangelizacijos darbą dabartinėje Afrikoje. Iš asamblėjos darbų paaiškėjo, kad susitaikinimas ir vienybė yra pagrindinės evangelizacijos problemos Afrikos kontinente. Jiem išspręsti, Afrikos vyskupų nuomone, reikia, kad krikščionys stipriau įsipareigotų konkrečiai liudyti Evangeliją, tuo būdu paveikiant tikinčiųjų širdis ir realizuojant tikrai žmogaus vertas gyvenimo sąlygas. Negali būti susitaikinimo ir vienybės, pažymi Afrikos vyskupai, kol atskiri žmonės ir žmonių bendruomenės neturi sąlygų siekti pilnutinės pažangos. Tom sąlygom įgyvendinti reikia visų krikščioniškųjų Bažnyčių ir visų tikinčiųjų vieningų pastangų.

damas rageliu, ir Rūta Pakštaitė akomponuodama kanklėmis. Maldas pravedė kun. F. Gureckas. Akademija baigta giesme Marija, Marija.

Šeštadienį 12:30 val. palaikai buvo palydėti į Švč. Mergelės Gimimo parapijos bažnyčią, kur buvo atlaikytos gedulingos pamaldos. Iš čia didelė čikagiškių minia a. a. Joną Zdanių palydėjo į Lietuvių Šv. Kazimiero kapines, kur jis ir buvo palaidotas. Taip užbaigė savo žemiškojo gyvenimo kelionę kompozitorius, kuris tačiau ne visas mirė: jis dar ilgai gyvens savo kūriniuose. (bk)

Mylimai Mamytei Lietuvoje mirus, skausmo prislėgtus

VANDĄ IR ANTANĄ GINIOČIUS

giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Klemas Martinkus su šeima
Konstancija Leibienė
Leonardas ir Stefanija Keruliai

A. † A.

PULK. ANDRIUI BUTKŪNUI mirus,

mielą sūnų Andrių Butkūną ir visą šeimą užjaučiame ir kartu liūdime.

Zigmas ir Brigita Jakimčiai

Ann Arbor, Mich.

A. † A. VERONIKAI KESIŪNIENEI mirus,

vyrą Povilą ir dukrą Lijaną su sūnumi nuoširdžiai užjaučia

Vladas Mackevičius

Brangiai motulei

A. † A. ONAI DIDŽBALIENEI mirus,

jos dukrai MARYTEI VALIENEI ir žentui VACLOVUI VALIUI reiškiame širdingą užuojautą ir drauge liūdime.

Juozė ir Jonas Daugėlai

Florida

A. † A. Muz. JONUI ZDANIUI mirus,

su jo žmona Julija ir sūnumi Almiu dalinamės didžiu skausmu.

A. ir K. Panuškai
A. ir B. Slonskiai

A. A.

JOAKIMAS PIVARŪNAS

Gyveno Calumet City, Ill. ankščiau Roselande.

Mirė spalio 25 d., 1975 m., 7:52 val. ryto, sulaukęs senatvės.

Gimė Lietuvoje, Švenčionių apskrityje, Tverečiaus parapijoje. Amerikoje išgyveno daug metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stefanija, po tėvais Žilingaitė, sūnus Vytautas ir marti Josephine, duktė Bernice Wojenik ir žentas Raymond, 8 anūkai, 1 proanūkas, puseserė Philomena Specius ir jos šeima, giminės Betty Pivarūnas ir Bernice Linkus ir jų šeimos, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko giminės.

Priklausė prie Šv. Kazimiero Seselių rėmėjų, Tėvų Marijonų ir Tėvų Pranciškonų rėmėjų ir buvo SLA 63-čios kuopos narys.

Kūnas pašarvotas Lukas koplyčioje, 1333 West 127th St. Laidotuvės įvyks antrad., spalio 28 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Petro ir Pauliaus parap. bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Žmona, sūnus, marti, duktė, žentas ir kiti giminės.**

Dėl platesnių informacijų skambinkite FU 8-1800.

Amžinybėn iškeliavusiam

A. A.

JONUI ZDANIUI,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai JULIJAI ir sūnui ALMIUI.

VYTAUTAS, GENOVAITĖ IR DUKROS
MUSONIAI

JONAS, JŪRATĖ IR SŪNŪS
BAGDONAI

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.

Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:

Lietuviškos Knygos Klubui
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridėdami $5.00 įstojamo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siunčia savo nariams informacijas apie išleidžiamas knygas.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Pasinaudokite Draugo "Classified" skyrium.

A. † A. Agr. JONUI BERTAŠIUI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame žmonai p. BERTAŠIENEI, dukroms SIGUTEI UŽUPIENEI ir jos vyrui JUOZUI, NIJOLEI MASKALIŪNIENEI ir jos vyrui LEONUI ir anūkui LINUKUI.

Antanina ir Kazys Barauskai
Zita ir Kęstutis Cicėnai
Virginija ir Gintautas Sauliai

A. † A. Pulk. ANDRIUI BUTKŪNUI

mirus,

sūnų ANDRIŲ su šeima ir visus velionio artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime.

Juozas, Stasė ir Aušra
Kananavičiai

FRANK'S TV and RADIO, INC.

8240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252

RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

—TĖVAS IR SŪNUS—

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GRovehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **"Draugo" atkarpoje** šiandien pradedame spausdinti Jono Jaškausko ilgesnę apybraižą "Trys straipsniai".

× **Šv. Juozapo parapijos** deimantinės sukakties minėjimas aprašytas iš anksto Chicagos arkivyskupijos savaitrašty "The New World" spalio 24 d. laidoje. Laikrašty pabrėžiama, kad parapija įkurta lietuvių ir lietuvių vadovaujama. Jubiliejinės pamaldas laikė vysk. W. E. Mc Manus, koncelebruojant klebonui kun. J. Gilbert, iš tos parapijos kilusiems kun. P. P. Činikui, MIC ir kun. J. Malin bei ilgai vikaravusiam kun. P. Paurazui. Pamokslą abiem kalbom pasakė kun. P. P. Činikas, "Draugo" administratorius.

× **Dr. Leonas Šulas,** praeitą metą baigęs Vienos universitete (Austrijoje) medicinos mokslus, lankėsi pas tėvus, gyvenančius Brighton Parke. Jis aplankė gimines, pažįstamus, buvo užsukęs į dr. J. Adomavičiaus "Lietuvių sodybą", dalyvavo Lithuanikos klubo sukaktuviniam bankete ir keliose kultūrinėse vakaronėse. Šiomis dienomis išvyko į Badeną, Austriją, kur dirba.

× **Vilhelmina ir Edvardas** Lapai lapkričio 1 d. Jaunimo centre mini 25 m. vedybų sukaktį.

× **Šv. Jurgio moterų draugija** rengia senų ir naujų dalykų pardavimą ir bazarą spalio 29 dieną nuo 9 val. ryto Šv. Jurgio mokyklos salėje, 911 W. 32nd Place. Pelnas skiriamas mokyklai. Bus žaidimų ir užkandžių. Kviečiami visi dalyvauti.

× **Nuolat dirbant** įvairius techniškus darbus ir besirūpinant pragyvenimo uždarbiu atsiranda dvasinis alkis — noras išgirsti kilnesnių minčių. Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos Chicagos židinio valdyba, tai sprasdama, ryžtasi ruošti rudens ir žiemos mėnesiais dvasios atgaivai mėnesines paskaitas. Lapkričio 16 d., sekmadienį, 1 val. popiet Jaunimo centre Povilas Gaučys skaitys paskaitą "Žmogus šių dienų literatūroje". Ieškančius dvasinės atgaivos kviečia planuoti tą dieną vykti į paskaitą.

× **Senatorius F. D. Savickas** remia naują įstatymo projektą, kuriuo būtų suteikta finansinė parama Chicagos miesto mokykloms. Tuo projektu numatoma mokykloms sudaryti apie 17 mil. dolerių iš Cook apskr. gaunamų mokesčių.

× **JAV veteranų karių spaudos** d-ja išsirinko prezidentu Stazį Balzeką. Chicagos spaudos klube spalio 31 d. naujasis prezidentas bus įvesdintas.

× **Dar nepervėlu aplankyti Lietuvą ir Varšuvą šią žiemą** Susitikti su giminėmis, aplankyti teatrus. Išskrendam gruodžio mėn. 7 d. ir grįžtam gruodžio 16 d. Pilna kaina iš New Yorko $699.00, iš Chicagos $100.68 daugiau. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Rezervacijoms skambinkit **Heger Travel Bureau, Inc., 6118 West Cermak Road, Cicero, Illinois.** Telef. 242-3590 ar 863-4774. (sk.)

× **Cicero LB Apylinkė ruošia rudeninį vakarą** lapkričio 22 d., šeštadienį, 7:00 v. v. Šv. Antano parapijos salėje. Programoje: vaidinimas, vakarienė, o šokiams gros Bichnevičiaus orkestras. Bilietai gaunami pas valdybos narius. Telefonu užsisakyti: **652-8030 arba 863-3019.** (pr.)

× **Švč. M. M. Gimimo** parap. vakarienė įvyks lapkričio 18 d. Bus ir šokiai.

× **Dail. Antano Petrikonio** paroda rengiama lapkričio 15-16 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Rengia Korp. Neo Lithuania New Yorko skyrius.

× **Jaunimo** centre spalio 28 d. audimo kursuose dėsto J. Kinkienė, o keramikos kursuose dėsto M. Gaižutienė.

× **Vilija Nasvytytė,** Cleveland, Ohio, dėkodama "Draugui" už suruošto lietuvių abiturientų pristatymo baliaus metu garsinimą bei informavimą, paskyrė ir dienraščio atstovui neraginama įteikė 25 dolerių auką. Toki reiškiniai Clevelande nėra dažni. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

× **Jonas Jasaitis,** žinomas visuomenės veikėjas, mūsų dienraščio artimas bendradarbis, nuolat sielodamasis lietuviškais reikalais, atsiuntė 10 dolerių auką savo dienraščiui stiprinti. Labai ačiū.

× **Kun. A. Račkauskas,** Brooklyn, N. Y., mums atsiuntė malonų laišką, kuriame gražiai įvertino "Draugo" pastangas ir pridėjo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Saliomė Šagamogienė,** Chicago, Ill., nuoširdi "Draugo" skaitytoja, įvertindama sunkų dienraščio leidimo darbą, asmeniškai įteikė 25 dolerių auką "Draugui" stiprinti ir tuo daug prisidėjo prie leidimo darbo palengvinimo. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Skaitytojai klaiko dienraštį,** jį prenumeruodami ir remdami.

Aukų po 5 dolerius atsiuntė:
Juozas Usas, Chicago,
Česlovas Žilionis, Palos Hts.,
Antanas Varaneckas, Chicago.

Visiems esame dėkingi.

× **Phoenix, Arizona,** nedidelei nuosavybei reikalingas lengvam darbui administratorius. Gali būti tik žiemos sezonui. Skambint (312) 925-8023 (sk.)

CHICAGOS ŽINIOS

ATSARGUMAS MOTERIMS

Policija pataria moteris, saugantis nuo užpuolimų, prieš sėdant į automobilį apžiūrėti, ar nėra ten kas įsibrovęs, užpakaly pasislėpęs. Patariama automobilio langus užsidaryti, paliekant tik viršui plyšį orui įeiti. Jei susidaro pavojus, patariama duoti garsinį signalą, triubyti ir važiuoti tolyn. Paliekant automobilį garaže, duoti tik vieną automobilio raktą, neduoti buto raktų. Jei automobilį atsiranda koks gedimas, moteris turi išlipusi pakelti priekinę automobilio uždangą, grįžti į automobilį, užsirakinti, uždėti žybčiojančias šviesas ir kai kas nors sustos, paprašyti, kad pašauktų policiją, bet nelipti iš automobilio.

DALEY FONDAS

Meras Daley yra įsteigęs fondą valdžios ir parapinių mokyklų gabesniems ir neturtingesniems moksleiviams. Šiemet tas fondas davė mokslapinigių 2,104 moksleiviams. Iš viso buvo paskirstyta 1,052,000 dolerių. Iš to fondo duodamas tūkstantis dolerių našlei policininko ar ugniagesio, žuvusio tarnyboje. Tas fondas taip pat remia atletikos programų plėtimą jaunimo tarpe.

Balfo cv pirm. Marija Rudienė (viduryje), solistė Roma Mastienė, sk. pirm. O. Zailskienė ir lit. mok. jaunimas, aktyviai pasireiškęs susirinkimo programoje. Iš k.: Ben. Palionis, Rūta Končiūtė, Vit. Laniauskas, Rob. Sakalas ir Danutė Pranckevičiūtė. Nuotr. Jono Kupro

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

CICERO BALFO VEIKLA

Cicero Balfo metinis susirinkimas įvyko spalio 12 d. Šv. Antano parapijos salėje. Susirinkimą pradėdama, skyriaus pirm. Ona Zailskienė pastebėjo, kad ką tik išklausytos šv. Mišios, kurias atnašavo kun. dr. Antanas Juška, pasakydamas ir pritaikytą pamokslą, buvo valdybos užpražytos už visus Balfo mirusius narius ir aukotojus. Mišioms aukas nešė Marija Rudienė, Balfo CV pirmininkė, ir Pranas Zailskas, šio skyriaus narys, tartum simbolizavo, kad Balfas yra viena šeima. Baltos chrizantemos, kurias mirusiųjų garbei prie altoriaus nešė jaunimo atstovai Rūtelė Končiūtė, Vitas Laniauskas ir Benis Palionis, mums primena mirusiųjų gražius darbus ir skatina mus juos ir toliau tęsti. Mišių metu solistės Romos Mastienės sugiedotos muziko Broniaus Budriūno Giesmės Marija, Motina Malonės (žodžiai Fausto Kiršos) ir Malda (žodžiai Stasio Santvaro), nuskambėjusios dangiškuosiu skaidrumu, taip pat buvo skirtos mirusiems atminti. Prie šventiškos nuotaikos prisidėjo ir muz. Antano Skridulio vadovaujamas parapijos choras.

Iš tos mistikos grįžusi, skyriaus pirm-kė pasveikino susirinkusius ir palistė svečius: niekuomet nepailstančią Balfo c. v. pirm. Marią Rudienę, didelį visuomenininką inž. Antaną Rudį ir visų mėgstamą solistę Romą Mastienę. Abi viešėjias jaunimo atstovai papuošė gėlėmis. Susirinkimas svečius priėmė labai šiltai. Susirinkimui vadovauti sk. pirm. pakvietė dr. Praną Budininką ir Julių Paulėną — sekretorium.

Lituanistinės mokyklos mokiniai Rūtelė Končiūtė, Danutė Pranskevičiūtė, Robertas Sakalas, Vitas Laniauskas ir Benis Palionis pasigėrėtinai padeklamavo mokyt. Albinos Kašlubienės sukurtą prasmingą eilėraštį "Balfo vajus prasidėjo". Mokinius paruošė mokyt. dr. Br. Motušienė. Marija Rudienė jaunimo ir mokytojų gražiomis pastangomis labai pasidžiaugė.

Pasveikinusi susirinkusius, M. Rudienė plačiau nušvietė Balfo darbus ir rūpesčius. Ji atkreipė visų dėmesį, kad pasaulyje yra daug vargstančių lietuvių. Sunkiai rytų platybėse verčiasi ir Sibiro tremtį atlikę. Ji paskaitė ir vieno tokio lietuvio jaudinantį laišką. Ji nuoširdžiai dėkojo Balfo aukų vajaus rinkėjams ir aukotojams ir kvietė ir šiemet vieningai atlikti artimo meilei šventąją pareigą.

Valdybos pirm-kė trumpai paminėjusi skyriaus didesniuosius, gana sėkmingus darbus, konstatavo, kad darbo pasisekimą nulėmė valdybos narių sutarimas, rinkėjų pasišventimas, aukotojų dosnumas, centro ir apskrities vadovybių moralinė parama ir spaudos, radijo ir lietuvių TV paslaugumas bei prielankumas. Taip pat supažindino su valdybos narėmis, rinkėjais ir jų talkininkais ir visiems padėkojo.

Finansiniais reikalais pranešimą padarė skyriaus ižd. B. Motušienė, pažymėdama, kad pereitais metais aukų surinkta per tris tūkstančius dolerių, narių įsiregistravo 260. Visos aukos per apskrities iždininką perduotos centro valdybai. Kontrolės komisija savo akte padėkojo iždininkei už kruopščiai atliktą darbą. Valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai priimti.

Nominacijų komisija, kurią sudarė inž. A. Didžiulis, V. Motušis ir Ant. Zailskas, pakvietė pavyzdingai dirbusias skyriaus valdybą ir kontrolės komisiją pasilikti dar vieneriems metams. Susirinkimas su džiaugsmu tam kvietimui pritarė. Tuo būdu sk. valdybą ir sekantiems metams sudaro: O. Zailskienė — pirmininkė, R. Memėnienė — vicepirm., A. Pračkailienė — sekretorė, dr. B. Motušienė — iždininkė ir L. Dubauskienė — narė, o kontrolės komisiją — dr. P. Budininkas, Arštikys ir J. Paulėnas.

Į Balfo seimą, kuris įvyks 1975 m. lapkričio 8 d. Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje, Chicagoje, išrinkta 10 atstovų. Susirinkimo proga gauta Balfui aukų $450. Susirinkimas baigtas skyriaus pirmininkės nuoširdžiu padėkos žodžiu ir Lietuvos himnu. Toliau sekė balfiškais įspūdžiais pasidalinimas prie kavutės. **Balfininkas**

MARIJOS STULPINIENĖS GARBINGA SUKAKTIS

Spalio 18 d. Marija Stulpinienė, mirusio Lietuvos Susisiekimo ministerijos tarifo departamento direktoriaus žmona — našlė, atšventė 85 metų amžiaus sukaktį. Į šią gražią didelę šventę, paruoštą jos dukrelės dr. Gražinos ir žento Pranciškaus Gayes (Gajauskų), susirinko visa giminė. Sukaktuvininkė Marija džiaugėsi sūnaus Jurgio Stulpino šeima, artimais draugais, kurie taip gausiai atsilankė jos pasveikinti. Ypatingą džiaugsmą jai suteikė jaunoji karta — visi jos vaikaičiai, kuriuos ji taip myli. Gajauskų sūnus Richardas, kuris studijuoja mediciną, atvyko pirmutinis; jo brolis Steven iš Ohio valst. universiteto sveikino telefonu. Dar buvo sūnaus Jurgio sūnus Jurgis su žmona Angele ir abi sūnaus dukros Silvia su vyru ir p. Barbara.

Kaip nesidžiaugti, turint tokią garbingą, jaunatviškai nusiteikusią, mielą motiną, — močiutę.

Marijos veidą puošė džiaugsmas ir nuriedėjo meilės ašara, beklausant visų nuoširdžių linkėjimų, bevartant gausybę dovanų. Laimingų, sveikų metų ir toliau visi linkėjo. **Ad.**

Į AMŽINYBĘ PALYDĖTAS A. A. JONAS BERTAŠIUS

A. a. agr. Jonas Bertašius Chicagoje buvo labai populiarus visuomenės veikėjas ir kultūros darbuotojas. Čikagiškiai jį mėgo ir jo darbus aukštai vertino. Tai parodo faktas, kad pereito penktadienio vakare į Marquette (Pe kaus) laidotuvių koplyčią, kurioje velionio palaikai buvo pašarvoti, susirinko daugybė žmonių pasakyti velioniui paskutinį sudiev.

Kan. V. Zakarauskui sukalbėjus maldas, atsisveikinimą pradėjo prof. M. Mackevičius. Pirmasis atsisveikinimo žodį tarė "Sėjos" žurnalo redaktorius adv. Liudvikas Šmulkštys, nusakydamas ilgą ir darbingą velionio gyvenimo kelią. Liet. agronomų s-gos vardu atsisveikino A. Šantaras. Jis įdėjo į karstą ir simbolinę dovaną — iš okup. Lietuvos atvežtą dobiliuką, o taip pat lietuvišką vėliavėlę; Varpininkų filisterių dr-jos vardu atsisveikino "Varpo" žurnalo redaktorius A. Kučys, buv. Lietūkio tarnautojų — Petras Indreika, LB Gage Parko apylinkės pirm. Iz. Stančienė, II Čiurlionio galerijos - inž. D. Adomaitis, Kultūros tarybos atstovas J. Jasaitis, Valstiečių liaudininkų s-gos vardu M. Mackevičius.

Atsisveikinimas baigtas giesmėmis Marija, Marija ir Lietuva brangi.

Spalio 25 d. velionio palaikai buvo pervežti į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kur po gedulingų pamaldų, gausiai susirinkę čikagiečiai a. a. J. Bertašių palydėjo į Liet. tautines kapines. (bk)

—

— Daugiau negu penki tūkstančiai Airijos maldininkų dalyvavo Airijos katalikų Bažnyčios primo arkivyskupo Oliver Plunkett šventuoju paskelbimo iškilmėse Romoje. Naujo Airijos šventojo kanonizacija įvyko Švento Petro aikštėje.

Lemonto lituanistinės mokyklos 6-to skyriaus mokytoja Rasa Šoliūnaitė su savo mokiniais pamokos metu.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Studentų at-kų sąjungos** suvažiavimas įvyks Detroite 1975 m. lapkričio 1-2 d. Šeštadienio eiga vyks Detroito universitete (4001 W. McNichols į rytus nuo Livernois), o sekmadienį, pamaldos ir užbaigimas bus Dievo Apvaizdos parapijoje (25335 W. 9 Mile Rd. prie Beech Daly, Southfield). Žemėlapius, kaip pasiekti suvažiavimo vietą, galima gauti savo kuopose. Registracija prasidės šeštadienio ryte Detroito universitete. Šeštadienio programa (paskaitos, tęsiamos diskusijos iš Jubiliejinės stovyklos atsinaujinimo tema, naujos centro valdybos rinkimai ir pietūs) vyks "Commerce and Finance" pastate 205 ir 214 kambariuose. Šeštadienio vakare dalyvausime Dievo Apvaizdos parapijos jaunimo komiteto ruošiamuose šokiuose. Sekmadienio ryte, 10:30 val., dalyvausime šv. Mišiose ir užbaigsime suvažiavimą. Nakvynėmis ir žemėlapiais rūpinasi Kristina Mičiūnaitė, 13468 Marion, Detroit, MI 48239, (tel.) 1-313-5352724. Prašome visus atstovus atsivežti savo juosteles ir draugovių vėliavas.

— **Philadelphia, Pa.,** visos V. Krėvės mokyklos mokytojos ruošiasi važiuoti į rytinio pakraščio mokytojų konferenciją New Yorke, lapkričio 22-23 d. Mokykloje tą šeštadienį pamokos vyks. Pavaduotojai bus surasti iš tėvų tarpo. Tėvų komitetas netgi pažadėjo važiuojančiom mokytojom užskaityti lapkričio 22 d. kaip darbo dieną ir ją apmokėti. Tikimasi, kad ir kitų mokyklų tėvų komitetai pasekš šiuo gražiu Philadelphijos pavyzdžiu.

— **Kazys ir Stasė Griciai,** Santa Monica, Cal., spalio 10 d. išskrido į Australiją aplankyti savo giminių. Ta pačia proga planuoja aplankyti visus didesnius Australijos miestus.

BRAZILIJOJ

— **Sao Paulo miesto** suruoštoje tautinių šokių šventėje Pacaembu sporto stadijone lietuvius atstovavo Eugenijos Bacevičienės vadovaujama "Rūtelės" tautinių šokių grupė.

— **Jono Lukoševičiaus** vadovaujama "Nemuno" šokių grupė kartas nuo karto pasirodo braziliečių programose televizijoje.

AUSTRALIJOJE

— **Brisbanės lietuviai** savo susirinkime nutarė paremti aukomis į III Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą vykstančius jaunuolius.

— **Kun. V. Volodka** paskirtas dirbti lietuvių tarpe ir jau išskrido į Hobartą.

— **Sydnėjaus lietuviai** paminėjo savo 25 metų įsikūrimo Australijoje sukaktį. Minėjimas įvyko rugs. 28 d. Pagrindinę kalbą pasakė kun. P. Butkus, Prof. A. Kabaila kalbėjo tema "Žvilgnis į ateitį". Netrūko ir daugiau kalbėtojų.

— **Melbourno ramovėnai** apkr. 23 d. ruošia platesnės apimties Lietuvos kariuomenės minėjimą.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

— **Mirė Rokas Varakauskas,** istorikas, Vilniaus Ped. instituto docentas. Buvo gimęs 1922 m. Galintėnuose, Alytaus apskrityje. Yra parašęs mokslinių studijų, jų tarpe "Pilėnų gynimą", "Didvyriški Pilėnai", eilę straipsnių apie lietuvių kovas su kryžiuočiais, redagavęs istorinius leidinius.

— **Mirė Stanislova Kavoliūnienė,** Anykščių II vidurinės mokyklos mokytoja.

— **Plungės apylinkėse, "Socialistinio kelio" kiaulininkystės kolchoze,** kilo gaisras, kurio metu sudegė 100 veislinių kiaulių ir 800 paršelių. Trobesiai (tvartai) buvo pastatyti, bet dar nebaigti įruoši.

— **Pereitais metais** okup. Lietuvos žirgynai, Maskvos patvarkymu, pardavė užsieniui 4089 žirgus ir už juos gavo 2,692,000 rublių.

NAUJIEJI 1976 KALENDORIAI

Ateinančių naujų metų kalendoriai bus greitai siunčiami visiems DRAUGO skaitytojams. Jei kai kurie norėtų dar daugiau kalendorių, prašome užeiti į administraciją ar prašyti per paštą. Kaina 50 centų asmeniškai pasiimant ir 75 centai, jei per paštą prašysite.

4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629.
Rašykite: DRAUGAS

PRISIMINKIME MIRUSIUS

Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

_____

_____

Mano vardas ir pavardė _____

Adresas _____

_____

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms $_____